

THƯƠNG ĐĂNG DƯỢC PHÒNG
G. RENOUX

NHỨT HẠNG BÀO-TỄ-SU

Ở ngang nhà hát Tây. — Saigon

Tiệm cũ của ông HOLBÉ và RENOUX

- Y-khoa dược liệu đủ thứ
- Vật liệu để bào chế thuốc
- Vật liệu để dùng chụp hình
- Đồ tiện dụng cho người Langsa và người ngoại-quốc
- Đồ phụ tùng cho nhà bào chế thuốc
- Đồ phụ tùng về máy chụp hình
- Kiền và giấy để chụp hình
- Đồ để dùng bó rịt
- Dầu thơm thượng hạng đủ thứ
- Dầu mặng (Bạc-hà) thượng hạng

Thuốc nước hiệu R. để dùng má bỏ nha-phiên của ông Holbé chế ra.
Như vị nào có mua thuốc của Thương-dăng Dược-phòng G. Renoux thì phải nài cho có cái nhãn hiệu Xích-long (con rồng đỏ).

P. S.—Nếu vị nào có gởi thư xin, thì nhà Thương-dăng Dược-phòng G. Renoux sẽ gởi cho không một cuốn Dược-tính-học-biên có chỉ rõ cách dùng các thứ thuốc.

Saigon, Imp. Commerciale, C. ARDIN ET FILS.

Cirage 1/00 cc.

Le Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Ng. ch. Sat

NÔNG-CÔ MÍN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

農 賈 茗 談

ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỞ BỜNG-DƯƠNG Mỗi năm..... 5 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 15		Mỗi tuần đăng báo ngày thứ năm NĂM THỨ 16 27 Sept. 1917		Ngày 12 tháng tám năm Đinh-Tỵ	PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES La ligne de 0m85 de large... 1 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.
ABONNEMENTS France et Colonies En an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00 Les abonnements sont payables d'avance		Chủ nhà inuit: NGUYỄN-CHÁNH-SÁT	Chủ inuit: P. CANAVAGGIO	Chủ sự: TRẦN-VỸ-SƠN	BẢO ĐÌO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Ban-quản má thư-viện.
Direction, Rédaction et Administration: 48, rue Hamelin SAIGON.					

MỤC LỤC

- 1° Thuyết nghiệp yán luận.
- 2° Xin khấn quan, ghé mắt.
- 3° Một việc nên làm sẽ làm nên.
- 4° Thần toại danh tôn. — Ai tâu.
- 5° Thời thế tạo anh hùng.
- 6° Đông-Dương thời sự.
- 7° Quan Toàn-quyển vào đình Trê-vich.
- 8° Đại khai dạ hội.
- 9° Cuộc hát cải lương.
- 10° Đại pháp lễ nghi.
- 11° Hội khuyến-học Longxuyên.
- 12° Hữu công đắc thưởng. — Thời hà
- 13° Có giáo-dục mới thành nhân tử.
- 14° Cuộc xô xô.
- 15° Trình thám tiểu thuyết.
- 16° Tin mùa màng.
- 18° Tỏi Kiêu.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN-ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY
ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KINH-PHƯƠNG NGƯỜI

Phẩm mà đũa là khác
hơn đũa đũa thì chỉ
có 2 điều: 1- đường-
kính, 2- sạch-đẽ mà
thôi. Nếu bề ngoài
sạch con thì trước hết
phải lo cho đường-
kính đều đặn. Nếu
đường kính chẳng đều
thì khó mà có thời cho
đúng, kỳ là phần nhiều,
góc hơi nguội-cấm,
lục-dâm, hoặc tại la,
rủ, lục-lyc, wu-huật
trong lòng, làm cho
khí huyết hao mòn, sinh nhiều chứng bệnh, đều
chẳng do nơi đường-kính không đều mà ra.

Tiền tài đây, là ngày đặng phương thuốc mới-
nhằm của ông Tô truyền lại đến nay, bằng gin
lông của giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gin
càng chế ra mà làm luận để trị cho các chứng
bệnh đũa-bà đều dùng đũa hết.

Các như bình thời mà thường uống thuốc này,
thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà
nếu sanh con để cháu cũng nhiều, chỉ như đũa-bà
có thời mà uống thuốc này, thì lại đặng con thời
lễ của, chứng sanh con ra đặng mạnh mẽ nữa,
kỳ là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng
bệnh đũa-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chỉ trị các chứng kể ra sau này:

- 1- Đường-kính hoặc trời, hoặc sự, hoặc ít,
hoặc nhiều;
- 2- Bạch-đi, bạch-đĩa, ra huyết không dứt;
- 3- Đường kính hoặc rộng dẹt, hoặc đũa bẻ;
- 4- Khí huyết đều hư, đường kính không có;
- 5- Hoặc đường kính ra nhiều quá, như muốn
lặn bồng;
- 6- Đường kính đi nghịch, sanh ra thể huyết,
trong bụng thì đau;
- 7- Thân thể chẳng yếu, kỳ-âm mất máy,
khả uống thuốc này;
- 8- Hoa hồng, mặt đỏ, vàng mắt, ăn gầy;
- 9- Thủ đặng chứng yếu, trong bụng đau hoặc
10- Bả chỉ ở huyết mà đau, hoặc là nhàu
không ra.

Giá tiền: mỗi ngày phải uống 1 hũ, uống

với nước trà. Cũa đũa-bà để thì phải dùng nước
đãi con nit mà uống với thuốc.
CỬ AN: Những đũa đũa-si, lạnh lẽo, chẳng
là để ruợng-ruợng sống này, đặc-đĩa chẳng
nên dùng.

Mỗi hũ 3 hũ, giá là..... 1 \$ 00

Thuê sanh được thùy

Hiện nay là đời Y-học phát minh,
cho nên nghề Y-thuật đã nghiệm cứu
càng ngày càng tiến hơn nữa, nhưng
mà đời càng tiến hoá chừng nào, bệnh
lại càng sanh nhiều, chứng lạ lùng chứng
này, cho nên phép làm thuốc cũng phải
tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp
thời nghi. Nay bản-đường có chế một
tứ thuốc nước này rất hay thần hiệu,
chữ trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Bôn mùa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhất đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mùa y,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trùng dâm,
- Bất tỉnh như sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiệt máu kiệt dâm,
- Nhật mới cùng minh,
- Tinh thần bất hoạt,
- Trống thổi phát nóng,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị năng tiêu noa,
- Đi gư đại sống,
- Son phong chanh rét,
- Da ngứa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần
uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều
hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt
đến 30 giọt. — Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa
giờ thì uống một lần, trong uống ngoài
thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 \$ 90

Nhị-khoa-công-cơ-táng

Chỉ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng
các chứng bệnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo phong hàn, mình nóng, mắt đỏ,
đàm ngứa chộp con mắt lảo đảo, hoặc trợn trắng,
cứng rắng, cứng hàm, bất tỉnh như sự, miệng
môi sưng khi, trong ruột đau thối, hơi thở khó
khê mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật
chơn, đường đại tràng hỏn, hoặc miệng mồm khô
khàn lại hay khát nước, kỳ là chứng CẤP-KINH-
PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc
tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mùa, khi la
rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mắt, ăn gầy,
khô khô, ọc sữa, ăn uống chẳng đặng, hoặc có
nước mắt đêm ngủ con mắt không nhắm, đường
đại tràng tiêu không tốt, tay chơn lạnh ngắt,
rét lủa chẳng hết, kỳ là chứng MẠNG-KINH-
PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với
thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng
uống mỗi ngày 1 gói phải làm 2 lần. Từ 4 tháng
tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp
lên mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Con con
nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày
cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trẻ
đặng các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Bạch trược cao

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc đái
gắt, lậu mù, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc
lậu kẻ lậu huyết chảy ra dầm dề, cứ theo
phép mà dùng thì hết, lại trẻ đặng các
chứng bệnh độc.

Trong mỗi hũ đều có chữ cách dùng.
Mỗi hũ giá là..... 0 \$ 80

STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK DẦU LỬA «HUÊ-KY»

Hàng dầu lửa Standard Oil Company of New York Saigon-Đường d'Adran số 3,
tại Saigon và những người Đại-Lý hàng ấy khắp các nơi trong Lục-châu, tỏ cho người Langsa và người
phương Đông, ở tại Đông-Dương biết rằng. — Những Dầu-lửa kêu là Dầu của hàng Huê-ký thương bán là:

- COMET (星 嘜) HIỆU RÊ QUAT hay là «SAO CHỎI».
- COCK (雞 嘜) HIỆU CON GÀ.
- EAGLE (鷹 嘜) HIỆU CON Ó;

THẬP THỨ DẦU HUÊ-KY NÀY RỒI, THÌ CHẮC MUỐN ĐÙNG NÓ LUÔN.

ĐỒ-TÁI-SANH Đại-được-Phòng

26, rue Gialong, 26. — GHOLON

Tại bản-hiệu tôi có bán đủ các thứ
thuốc như mấy nhà thuốc lớn của Langsa
và đủ các hiệu của mấy nhà thuốc danh
hiếng bên Tàu, bản hiệu cũng có chế nhiều
thứ thuốc rất hay: Như một thứ thuốc
theo kiểu sau đây, để mà trị-dâm đưỡng-
phải, và trừ các chứng bệnh ho, như: ho-
lao, ho-ỉa, ho-
có máu, ho-
phong, ho-giỏ,
chẳng luận là lâu
hay mau, hề đúng
tới nó thời tất
nhằm thần hiệu,
và xin quý ông
coi cho kỹ những
thuốc của bản
hiệu tôi: thời chất.

TẠI BẢN-HIỆU
Có trồng vàng và bạch vàng bằng vàng
Tây với vàng Annam, chất chẳng khéo
léo lăm, mà giá lại rẻ hơn hết các tiệm,
quý ông muốn làm kiểu nào cũng đặng
(Tôi cũng đặng bảo lãnh trong một năm
như có hư tôi trả lại không ân tiền).

ĐỒ-trach-Sanh, Đại-du'oc-phòng

7, Quai de Minh-Hương, 7
CHOLON

Tiệm bảo chế thuốc theo cách Langsa, có trữ
đủ các thứ thuốc danh tiếng bên phương Tây
và Trung-quốc, như: dầu mỗu, chỉ, thuốc
hiệu mới chế một ít thuốc này, thơm tho
điều, hình nó giống trái cà-na, đựng trong hộp
theo kiểu sau đây, để trị các chứng bệnh ho, đau
lạnh, ho-ỉa, ho-
sống, kỳ là thuốc ngon, thiết là
một thứ thuốc trị dâm đưỡng-phải, chẳng luận
lớn nhỏ, đều dùng đặng cả. Xin quý vị có mua
thì phải coi cho kỹ, kẻo lầm đó giả.

TRẠI THỢ MỘC MICHEL Nguyễn-hiệp-Hòa

Tại chợ Lái-Thiếu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là
Bàn ăn mặc-đá dài, có cần 2 kiểu. — Bàn
ăn mặc-đá tròn có kẻ thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiểu. — Bàn tròn 4
trụ mặc-đá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-cây. — Bàn
xây cốt mặc-liền. — Bàn lâu 12 trụ. — Bàn
khách (salon). — Bàn rượu (spiritif) 3
kiểu. — Váng một chơn tiện, văng gỗ
hai, và văng ba, Tủ thờ, cần 3 kiểu; Tủ áo,
Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
parapluie et chapeau), Trụ kiền (colonne)
ghế bần-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiểu,
ghế Bàng nguyệt, bàn viết 3 kiểu, văng
một bàn đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiền thời, bằng cây
trắc, cầm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc,
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.

Xin quý ông có muốn dùng các món
đồ chùng dọn trong nhà, thì xin gửi thư,
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lái-Thiếu đường ra công-xi heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quý-vị.

Chủ trại mộc,
còn khải

Kính trình công Quý-vị đồng ý: Tôi có lập tiệm khố Con Dấu bảng đồng và bán đồng, con dấu thường và con dấu có số, hoặc ngày tháng, (Dateurs et numéroteurs automatiques). Quý-vị muốn đồng khố nào xin làm được vừa ý, và sau tôi rất cảm ơn sự thiện thành tương ái của Quý-vị.

TANG-VAN-PHA.

XIN HỖ MẸN TỜ KEM... MÀU LĨM MÀ MỸ KỸ CANG TIỆM MÀY

Nguyễn-hữu-Sanh

Ở gần Garage xe lửa Cầu-Đông-Lính

Máy in các thứ kiểu áo-siêm, quần, dài, và y phục Âu-châu (pâletot) theo thước thố. Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới bằng-lụa, Lụa-lông-bò, Cẩm-châu Tàu, cũng bằng-Tây, bằng Nhật-bản, các màu sắc. Vải, Nho, Xuyên, Lụa (Trung-huê). Nhuộm Giò-dùng, thối lốt.

Thơ, tướng, truyện quốc-ngữ bán sỉ và bán lẻ, vân vân !!

Nếu chư-quí-vị, muốn biết kiểu đồ chi, xin viết thư về:

M. NGUYỄN-HỮU-SANH, 110, Quai de Belgique, Cầu-Đông-Lính, SAIGON.

Nhà in và nhà bán Sách

của MADAME Vve HUYNH-KIM-DANH

14, rue Catinat - Saigon

Tại nhà in tôi có in đủ các thứ thơ tuấn truyện sách, có in các thứ thiệp mời đám cưới, thiệp tang, cũng các thứ thiệp đủ kiểu đủ cách, rất khéo rất đẹp, tùy ý liệt-vị, cũng có đóng bì sách nhiều kiểu nhiều màu hoa-hoè rực rỡ, có bán đủ các thứ sách và giấy mỹ thuật cho học trò đồng. Liệt-vị muốn in vật chi hay là đóng sách, thì tôi lại làm rất mau mắn, và tính giá rẻ. - Kính xin Lạc-châu chư quân-tử có viết chỉ lên đến Saigon tiền đường xin ghé tiệm tôi, thì tôi rất cảm ơn và cũng vui lòng tiếp đãi.

Tuần Kim-vân-Kiểu in rồi hay làm trọn bộ. 0\$90 Hướn-th-cách-ngôn có ích cho trẻ em... 0\$50 Lạc-vân-tiến có hình hay lắm..... 0\$00

Madame Vve HUYNH-KIM-DANH.

Cần khải

Bổn-quán rất khen rất kính Mame Vve Huynh-Kim-Danh là đơn bà góa mà có tâm chí lo việc đại thương, một mình mà nuôi nấng một nhà buôn bán lớn như vậy, thật là số trung trường phú đó. Vay xin Lạc-châu ráng giúp thêm cho người bán sống lâu dài đồng để làm gương cho pho nữ giới.

泰 TRẦN-LONG 裕

TIỆM ĐÓNG GHÈ MÁY

ROBINER

Réparation Raquettes

Rue Turc, n° 14

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 10 năm rồi, rộng có một nghề làm ghè máy theo kiểu Hồng-kông, ghè dài, ghè dựa, ghè ngồi lớn có nhỏ có, đồ thức đồ dạng rất khéo rất đẹp, có sửa vơi máy, đồ đánh trái láng; giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin Liệt-vị đân chư-vị, thì vui lòng tiếp đãi.

Trần Long Cẩm KHAI.

NÔNG-CÔ MÍN-ĐAM

實業要論

THIỆT NGHIỆP YẾU LUẬN

Cách nuôi gà

(Tiếp theo)

Phàm trứng gà mà sanh ra, bởi nhờ có nhiều khí-chất như là: Chất dầu, chất mỡ, tinh-chất các loại cây, hoặc lân-tinh, lưu-hoàng cũng đóng sát các chất mà sanh, và lại trong thân con gà có những món chi, thì trong trứng đã có sẵn hết, nên hễ gà mái ấp đủ 20 ngày thì gà con nở mà chùng ra, vì trong trứng đã sẵn đủ: Cán, cốt, não, chủy, da, thịt, lông, cánh, ruột, gan, tạng, phủ. Cho nên trong sự sanh mạng cơ-quang chẳng còn thiếu món chi hết cả, chỉ nhờ gà mẹ ấp thêm cho có hơi nóng, cho những vật chất trong trứng nở biến hóa mà phát sanh vậy thôi.

Cái vỏ trứng gà lại còn phải nhờ có cái khí-chất tro vôi đá sỏi nà nên. Bởi đó có nhiều khi ta thường thấy gà mái nuôi đã giáp năm mà chưa đẻ trứng, là tại nó chưa ăn được tro vôi đá sỏi là đó nguyên chất của nó. Có nhiều khi gà đẻ không được nhiều trứng, mà ta tưởng là tại cho nó ăn không bởi trong đó ăn của nó đó không có đủ đó nguyên-chất của trứng gà.

Nên hễ muốn cho gà mau đẻ và đẻ trứng cho được nhiều, thì phải cho nó ăn cho đủ những vật-liệu nào cho có nguyên-chất trứng gà.

Phàm những nguyên-chất trứng gà thường tích tụ theo tinh-anh trong mình con gà mẹ mà sanh ra, nên phải bổ dưỡng cho gà mẹ nó đủ cũng cho nó ăn cho đủ đó nguyên-chất của trứng gà. Ấy là cứ theo sanh-lý-học mà luận ra, chứ theo ý riêng của tôi đã có kinh nghiệm rồi thì cho nó ăn bắp cùng các loại rau cỏ cũng là một phương hay.

Mỗi bữa sớm mai phải cho ăn sơ sài hoặc bắp hoặc lúa thóc chi đó rồi thì nó ra ngoài theo trứng mà cho nó ăn các loại rau cỏ, rau cỏ, hay là các thứ lá cải, mà nước lá cải có-lách tai bèo, nếu trong được nhiều mà cho nó ăn thì tại càng quý lắm. Tôi nói đây chỉ cho khỏi các ông nghịch luận lại rằng: Cải xá-lách không có đủ cho người dùng, có đâu chờ chờ mà cho gà ăn? Ấy là tại không trông cho nhiều, rồi cho rằng quý. (Đặc là què, ề là rêu ấy là lẽ thường), chứ ra công chịu nhọc mà trông cho nhiều thì bao nhiêu lại không có. Rất dỗi gạo lúa là ngọc của dân, háu trong nước, thiệt là một giống khó trồng, năm com bảy cháo, cực nhọc nhiều bẻ mà còn trông được thay, huống chi là rau cải.

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-CHÍNH-SỸ.

XIN KHẨN QUAN GHÈ MẮT

Bổn-quán mới tiếp được một cái mandat poste năm đồng bạc (\$5.00) số hiệu 048.773, để ngày 16 septembre 1917 này, của một vị khán-quan ở Sadec có lòng tốt gửi đến đồng bạc Nhật-báo cho Bổn-quán, thiệt Bổn-quán rất cảm ơn. Ngặt vì trong cái mandat ấy không có để tên người gửi, mà cũng chẳng thấy thơ từ chi hết. Khi Bổn-quán vừa tiếp được thơ, xé ra coi thì có một cái mandat không mà thôi, vậy thì biết của ai mà ghi vào sổ. Nên Bổn-quán phải làm lời báo cáo này mà xin vị khán-quan nào mới gửi mandat đó, viết thơ cho Bổn-quán biết tên mà ghi vào sổ, thì Bổn-quán rất thâm cảm chẳng cùng.

M. C. M. D.

MỘT VIỆC NÊN LÀM

SẼ LÀM NÊN

CUỘC HƯN TÀU

Ngày 13 Septembre rồi đây, quan Khâm-mạng Tổng-thống Toàn-quyền mới hết các vị điển-chủ thương-bộ nhóm tại dinh Toàn-quyền mà bàn-nghị về cuộc hùn tàu chở hàng-hóa xuất dương.

Những vị có mặt tại đó là: ông Mayer, Tổng-lý hãng bạc Đông-dương, ông Rousseau Tổng-lý hãng Denis frères, ông Lacaze, ông Novelli Tổng-lý hãng Ogliastrò, ông Bardon, ông Renoux Báo-chế thì

NHÀ CÔ MICHEL.

L. CAFFORT kô nghiệp

Đường Catinat, môn bài số 32, 34, 36, 38 - Saigon

SÙNG BÀN CHIM

KHÍ GIẢI THUỐC ĐẠN ĐU THỨC. Đồ phụ tùng sẵn sẵn.

Xe máy đạp hiệu « ALCON » và hiệu « SPINX » (nhà Caffort đại diện cho hai hiệu này ở Nam-kỳ). Đồ phụ tùng xe máy đạp (là vỏ xe, ruột xe, đèn, ống thực, vân vân) ĐỒ NỮ TRANG, đồ trang lý và đồ bằng bạc, đồng hồ đủ thứ, đồng hồ trái quai hiệu « LIP ».

Chuyên sửa chữa, sửa-dai-dụng cho người Annam dùng. Vàng đồ có giấy làm chừng 18 Carat.

GIÁ RẺ LẠM, ÍT TIỆM BỊ KỊP!

Sẽ gửi vào Lạc-châu các MAM LẠ.

NAM-PHÁT

Kính trình công Lạc-châu chư quý-vị đồng ý: Tiệm tôi hiệu là Nam-Phát ở tại Chợ-lớn số 17 đường Jardins, (Khu là đường chợ) có bán đủ các thứ hàng Tàu, như là: Sô-tô, gấm nhừ, vân-sào, nỉn, lãnh, nhiều mình dạng, đủ kiểu đủ màu, nhiều thứ hàng bông-lụa, hàng song-dông, hàng Báo-thảo, hàng

châu-xá, cũng-xá, và lụa Tàu, đồ đều là tinh hảo, thiệt tốt nhất hạng. Vì trong tiệm tôi có người thạo việc biết lựa thứ hàng dệt rộng tơ thiệt tốt mà trữ.

Cũng có bán vàng là tốt nhất hạng. Hàng Chanh-hiệu Nam-Phát; thứ nhì Anh-Kỳ; thứ ba là Hoà-Hiệp; thứ tư là Quảng-Sanh, ba hiệu sau đây cũng có đủ các thứ hàng y theo chính hiệu.

Xin mời chư-vị đến tiệm tôi mà mua thì rõ, nếu quý-vị ở xa muốn mua thứ hàng nào hoặc muốn biết giá cả, xin viết thơ cho tiệm tôi, thì tôi cũng vui lòng bởi âm lập tức.

su, ông Tréfant Quản-lý hãng Fiers, ông Debeaux & Béc-ké, ông Grammont và ông Littaye Quản-lý hãng Saliege, ông Massol, ông Berthier Tổng-lý Kỹ-nghệ ngân-hàng, ông Doyhamboure & hãng Chargeurs-Réunis, ông Auzy, ông Garriguenc Hội-trưởng phòng Thương-mại, ông Blanc & hãng Blanc et Hauff, ông Jacque & hãng Graf-Jacque, ông Jessala Tổng-lý hãng Allatini, ông Brossard & hãng Brossard & Mopin; ông Richaud, ông Rimaud & hãng Dumarest, ông Michel-Villaz thay quyền Tổng-lý hãng tàu Nam-vang, ông André Tổng-lý hãng Union Commerciale Indochinoise, ông Champenhet, ông Picutia & hãng Levallois-Perret, ông Dupon, ông Bergier, ông Filhol, ông O'Connell & hãng Hale, ông Cahol, ông Paillet, ông Maurice, ông Piot, ông Yhler, ông Kiah và ông Duym hội-đồng thành-phố, ông Lê-văn-Trung Hội-đồng Thương-nghiệp, ông Lê-phát-Thanh điền-chủ, ông Khương-thành-Nguyên và ông Trần-vin-Kiệt, Hội-đồng thành-phố.

Đúng 3 giờ chiều, quan Toàn-quyền Serraut bước vào phòng ngồi ngay bàn giữa, bên hữu có ông Rivet quyền Thông-dịch Nam-kỳ và ông Pasquier Quản-lý phòng-vấn quan Toàn-quyền, bên tả có ông de Kératry, Tổng-lý sở kiểm-tra ngân-kho và ông Kircher, Tổng-lý sở Thương-chánh.

Quan Toàn-quyền ngồi rồi mở lời chào và chờ vị thương-kệ điên-chủ có lòng sốt-sốt chẳng nại công-lao đến mà hầu nghe ngóng về việc lập một Hãng Tàu buôn tại Đông-dương. Việc buôn tàu này ai ai cũng đều rõ biết nên ngài chẳng cần phải nói cái cho đồng-dãi, vậy ngài xin chờ vị có mặt tại đó biết phương-châm chỉ bày-vẽ ra cho ngài.

Theo ý riêng ngài thì phải đáp-từ cái câu vấn-đề này trước đi. Vấn-đề như vậy: « Tại Đông-dương có nên lập một hãng tàu, độc-lập, khỏi tăng quyền ai, kéo cờ Đại-Pháp, để chuyên về việc mở rộng Trường-thương, làm cho vô-vang Phú-thuật lâu-dài về sau cũng chẳng? »

Nếu đáp cũng nên thì phải lo hai điều cần-nhất này nữa:

Một là bây giờ có nên khởi-sự lập hãng tàu ấy chưa?
Hai nữa là lập hãng ấy theo cách nào, hoặc hùn vốn, hoặc hùn thế khác? Chính-phủ Thuộc-địa phải làm thế nào mà giúp cho hãng?

Quan Toàn-quyền lại nói có kẻ tưởng rằng đường vận-tải ngặt nghèo đây, bất quá là tại cuộc chiến-tranh này mà ra, nên ngày nào bãi chiến, bề thông-thương được tiên thì ngày ấy sẽ có tàu-dò xuất dương thường, đường vận-tải sẽ mở rộng. Lời ấy tuy là chánh-lý, song quan Toàn-quyền lại ngó cao thấy xa hơn nữa. Ngài luận rằng việc này có biết được mau bài công chăng? Vì đâu cho bãi sớm, mà ta lại dám chắc rằng về sau ta được hưởng cuộc hoà bình mãi mãi chăng? Ý vậy thà là dự-bị trước hay hơn là để nước đến tròn mới nhảy. Và lúc này tiền chủ-chuyên hàng-hóa rất nặng, đầu vậy lại còn lo không có tàu vận-tải nữa. Cho nên lấy theo lời bàn của một hai vị cho sự thiếu tàu vận-tải là sự ngặt đói hời, rất nên bắt tiện. Nếu cho rằng là ngặt đói hời mà trong đói hời này cũng phải làm sao chứ!

Suy như vậy ta nên nghĩ cho cùng, xét cho kỹ, lo về cho ngày sau. Đến lúc bãi chiến rồi đây, Thế-giới thanh bình,

những nước chiến-tranh mới lo hồi hồi côi-bỏ lại. Chứng ấy một tình bán bán mua mua, đánh-giết cùng nhau, nếu có việc cần dùng thì mấy trăm cũng đếm, mấy ngàn cũng mua. Chứng ấy chắc sao những tàu-dò ngày nay vận-tải đồ cho ta dùng phải bỏ ta mà tìm chỗ thanh-lợi hơn. Chứng ấy ta mới làm sao? Vậy nay ta há chẳng nên ngửa trước sao?

Nếu có ai cho ta là lo những chuyện tha cầu biệt sự thì ta xin đáp rằng: *Minh-đoan tất nhiên cao-khiên*. Quan Toàn-quyền lại muốn giữ dân đồng lạc nên mới mời hết thần-dân mà tỏ ý ra. Chờ như muốn làm chuyện riêng, ngài kêu chừng vài người hào-hộ mà biểu lập hãng; thì cũng xong được vậy, lựa phải đồng người mà chỉ? Vậy xin cả thần-dân Đông-dương hiệp nhau lại rồi nương theo Chánh-phủ mà làm nên việc cả.

Rốt lại quan Toàn-quyền xin định sự lo lập chương-trình, những cách tổ-sinh tàu và những đường tàu sẽ chạy. Bây giờ đây chỉ xin hỏi: Hãng tàu này có nên lập không? Nếu nên lập, thì lập hùn cách nào?

Những người có mặt tại đó bàn luận nhau giấy tờ rồi đồng nhau định nên lập một Hãng Tàu, lập hùn theo Hội-nặc-danh.

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH
Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

Rồi liền cử một hội để khảo-cứ các phương-châm hay mà lập hãng. Những người đặc-cử là: ông Maurice, ông Doyhamboure, ông Michel-Villaz, ông Mayer, ông Berthier, ông Reussseau, ông Jessula, ông Grammont, ông Jacque, ông Rimaud và ông Garriguenc. Ông này được làm Hội-trưởng.

Luôn dịp này Bền-quán xin nhắc cho đồng bang hay rằng ông Cựu Ban-biện Nguyễn-thành-Gia ở Sadee là người thức thời-vụ, rất có chí mở mang, chịu hùn với hãng sấm tàu này tới 10 ngàn đồng. Các ông điều-chủ phú-hào cũng nên phần chí mà làm được như người, thì cõi Nam-châu ta đây ắt cũng có ngày vinh diệu.

N. C. M. Đ.

THÂN TOẠI DANH TÔN
Anh-hùn chí giả.

Từ xưa đến nay biết bao nhiêu người vì quốc vong xu, biết bao nhiêu kẻ huyết đồ chiến-địa. Ai lại chẳng nghe: *Cổ lai chính chiến kỳ nhưn hời*, ai mà chẳng biết chốn sa-trường là chốn mười tới một về, nơi chiến-địa là nơi vài chôn cái gan nghĩa-liệt. Tuy vậy, song lúc quốc-gia bửu sự, mình là phận râu mày, há đánh là núp trong chốn thâm-khuê mà thác trên tay đòn-bà hay sao? Huống chi cuộc ở đời, cái kiếp phú-sanh là giấc mộng. Vì vậy cho nên, kẻ thì cam lữ đạo làm con, người lại đánh phụ nghĩa làm chồng, trọn một lòng vì nước vì vua, đem cái thân hình trung liệt đến chốn sa-trường mà đến ngọn rau tất đất.

Nói cho phải, từ ngày cái bóng cờ tam sắc trải trên mặt đất Việt-nam đến nay, thì càng ngày càng mới, càng ngày lại càng ra mới nữa; nào là kiêu, nào là lộ, nào là toà ngang đầy dọc, nào là xe lửa xe hơi, nào là hỏa-luân-thuyền, nào là vô-tuyến-điện, ... vân vân; tuy vậy mà cũng chưa tấy chí làm mẫu

diệu, có một điều rất mầu rất diệu là cả và thần dân trong đất Việt này đều đứng là no mặc kim, cõ phước hàm bó vui hưởng cuộc hòa bình.

Có đó đầu đến năm 1914, lũ Đức-tặc, là loài giế-mang đáng ghét, hần manh lòng tham lam, ránh hết sức binh sanh, mở hoạt cái miệng hân ra mà toan tấp một trái địa-cầu; bởi vậy nơi nơi đều hùn hùn binh mãnh, oanh oanh liệt liệt, phát cõ súng lý, gióng trống tự-đo, quyết làm cho đứn bạo tàn ra tro ra bụi. Vì vậy cho nên người Nam-việt ta đồng bà tình nguyện đến chốn chiến-trường biết là bao nhiêu, ngộ đặng đến bởi cho Mâu-quốc ta trọng muốn một. Cái đường tên mũi đạn thật rất vô tình, nào có kẻ là kẻ trượng-ihân, nào có kiên là người nghĩa-sĩ. Song chẳng nòng, phẩm đấng làm người nam-tử, mà đặng da ngựa bọc xương, thầy phoi chiến-địa thì lấy làm qui biết đường nào; trong có triều-đình hết lòng cố cấp, ngoài lại có hiểm trang bảo hiệp đoái vì. Tôi mới nghe có ông Chủ-nhơn tờ Nam-Trung Nhựt-báo xướng ra mà thiết lập một cái Nghĩa-sĩ-tử; đó, những người vì nghĩa vong xu, thân đều chết mà cái tên họ đời đời còn sống. Còn phần Nữ-quốc, tại lại càng thương xót

lâm lâm, nên lấy tên những người vì nước phải mạng tấp sa-trường mà đặt tên cho đường này nẻo kia, để làm kỉ niệm, như tên ông quan ba Đồ-nưu-Vi này đi đúng mà đặt tên cho một đường tại Saigon rồi. Còn TRẦN-TRẦN-CÂN là người quê quán tại Cholon, tuổi mới đôi mươi, sang qua Đại-Pháp mà du học. Khi vừa lãnh đặng cấp-hãng « Thuộc-địa Canh-nông Bắc-vật » (Ingénieur d'agriculture coloniale), thì xảy gặp cuộc đại biếng, là Đức-tặc kình hung; lẽ thì người quảy quả mà trở về quê quán đặng có vui hưởng cuộc vinh-hoa, song người chẳng vậy, vì lòng người rất can đảm, một quyết xin tinh nguyện ra chốn chiến-trường đặng ăn gan Đức-tặc mà thôi. Ghe phen quan thầy thuốc chế rằng người yếu ớt bệnh hoạn, song người chẳng chịu, quyết xin sung vào đạo binh thứ nhất. Triều-đình Đại-Pháp thấy người nắm giữ một lòng nghĩa liệt, nên chẳng nề làm cho thất chí anh-hùn, bèn y như lời người xin. Người đặng sung vào quân lữ; lập nhiều công trận, đặng thưởng 2 cái khước-bái công trận. Hỡi ôi! Giết trăm ngàn Đức-tặc, mà mình bá lại đặng khối vòng tên đạn hay sao?

Thuốc hút
hiệu
CÀ-LÔP
(TRAI ĐÀT)

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trừ mà thôi.

Vì vậy cho nên cả và thần dân trong tỉnh này, mà nhất là Saigon và Cholon, đều ước ao cho Nhà-nước mở lòng quân đại, cố cấp đến một vị niên-thiếu anh-hào, quân nhà vì nghĩa, phóng làm cho cả và họ Trần cũng người quyền-thức lau sạch những giọt nước mắt rơi thấm mà mỉm cười cho TRẦN-THANH-CÂN nơi chín suối.

Để có vai trò Nhứt-báo Langsa nhất nhờ tên TRẦN-THANH-CÂN mà này nọ cùng Nhà-nước, xin rằng đừng đặt tên cho một cái đường tại Cholon là quê quán của người, tôi thấy vậy nên chẳng hềm tiếng kích lời thối, chường mặt ra mà xin dăm luận đôi lời.

Theo ý hèn ngu của tôi tưởng thì chẳng cần cũng kiếp số có một cái đường TRẦN-THANH-CÂN tại Châu-thành Cholon, chớ lẽ nào Nhà-nước lại đánh bỏ qua hay sao? Chớ lẽ nào chủ-vị hội-đồng Quận-hạt và Thành-phố lại đánh bỏ qua hay sao? Vậy chúng ta hãy lo-nhằm mà chờ, ít sẽ có ngày cũng động tại kỳ sẽ ngày.

TRẦN-THUONG-KHOE

AI TÍN

Bên-quán mới hay một tin rất buồn róng qua Đốc-phủ-Sứ Nguyễn-trung-Thu đi từ lỵ tại Cầu-Kho hôm 20 Septembre rồi đây ngài hưởng thọ được 58 tuổi.

Về chúng quan lớn Nguyễn-đại-Nhơn này từ ngày xuất sĩ đến nay vẫn để thâm niên, góp nước dầy công, tài tình kệt thiệp, được thưởng ngũ-dăng hữu-tinh cùng nhiều hạng bội-tinh chương mỹ. Ngài tính tình nho nhã, ăn nói ôn hoà, cách kính lễ lễ hiên, đi đến đâu người người đều mến phục. Lúc ngài còn nhậm tại Tân-châu, ngài hằng lo làm mở mang chợ-búa đình-sĩ cầu-kỹ đầu đố đầu về văn sách vở, đến nay những công việc của ngài làm, đều tích vẫn còn.

Sau ngài thuyết nhậm xuống Ba-tri đã mấy năm dư, kể lời kỳ hươu trí, về đường lỵ tại Cầu-Kho, vừa được một năm ngoài, rồi mang lấy bệnh lao mà phải danh đăng Tiên tị.

Nay Bên-quán hết lòng buồn thăm tiếc thương, kính gửi đôi lời, trước là để tỏ chút tình ái điều và xin phần ưu cũng quí-quyền của ngài, sau là cầu chúc cho linh-hồn ngài vĩnh diệu chốn Thiên-đàng đời đời khoái lạc.

N. C. M. B.

THỜI-THE TAO ANH HUNG KY
ĐỀ NHỨT PHI-CÔNG
GHI-NO-ME Tiểu truyện
(Tiếp theo)

Qua ngày 8 Juin người được nhập cơ phi-công (Escadrille des Cigognes) mà xuất trận. Chủ-tướng người là quan ba Bro-arel nay đã được vinh thăng quan Tư-rồi. Cơ phi-công ấy đặc biệt thủ thành và thám-thính. Lúc mới nhập cơ, quan quân thấy người yêu tưởng thương theo trên-gheo pha lừng khuỷu choi, song Ghi-no-me có chí trung-phu quả-nữ nên thấy người đi mình như trẻ thơ thì lấy làm bối hính lắm. Vậy người cần rằng chịu vậy, sin-nằm chờ ngày động xây-vàng cho rồi tài oanh-liệt. Cho bay sẵn vịn chưa tới, đầu người có chỉ von máy cũng không làm chỉ cho nên nổi. Đến chừng thời thông vận đạt rồi, chẳng trông mà gió cũng đưa tới các đặng-vương. Tuy biết vậy mặc dầu, Ghi-no-me cũng khoanh tay mà chờ vận. Lễ có dịp đi thám-thính thì người liền gần chỉ xin đi, nhờ vậy lập như đại-công làm cho quan-quân thấy đều khen ngợi.

Ngày nọ người ngồi phi-thoán cùng một vị quan ba bay qua trên Đức mà chụp hình các nơi hiểm yếu. Vừa đến cương-giải Đức, bị thám-thính thấy truyền lệnh cho nhau, nhậm phi-thoán Langsa mà bắn. Bắn thời đạn bay đen trời, đêm cũng có hơn ngàn đạn trái phá. Con nguy-cấp mà Ghi-no-me không nao-núng chút nào, cứ việc đường ngay bay tới để cho quan ba ngồi chung một thoán chụp hình, quan ba lấy chụp hình xong, xả rồi hồi người trở về trại, người cũng chưa chịu về, bên đài máy chụp hình của người mang theo mình, trao cho quan

ba ấy mà xin quan ba chụp hình ít viên trái-phá đương nổ trên không đem về cho quan quân xem. Thiệt là một người đại đóm.

Một khi kia, người đặc biệt sang thám-thính bên trại quân địch. Lúc đương bay lượn trên không-trung người nhìn xem, bỗng phía. Xảy thấy một khoản đồng trống, người tình hạ xuống đó nghỉ. Lúc máy gần đụng đất, tánh người rất cố ý, chỉ người mới xem kỹ lại thì dưới cổ có giăng giây thép. Ấy là kẻ của binh nghiệp để gạt bắt phi-công. Cũng may cho người thấy được mà tránh qua một bên ba nhậm một cuộc địa có hầm-bổ, mà cũng may cho khỏi hại. Thiếu chút nữa mà một vị đề-nhứt phi-công phải bị tay kẻ nghịch.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lúc viết truyện này tới đây thì có tin nhà nước cho hay quan ba phi-công Ghi-no-me hẳn rút một viên phi-công Đức nữa, tổng cộng là 50 mạng Đức bị tay người. Một người mà giết 50 người nghĩ cho có đáng sợ chăng?

東洋時事

ĐÔNG-DƯƠNG THỜI SU

Giá lúa giá bạc

Mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy từ 1\$80 tới 1\$85.

Kho nhà-nước	46.55
Hãng Đông-dương	4 52
Hongkong Shanghai	4 48
Chartered Bank	4 50
Banque Industrielle de Chine	4 52

TRUNG-KY

Phang-rang

Xe lửa cang. — Thông-Tin ở Phang-rang cho hay rằng: Bữa chiều 16 Septembre brix xe lửa ở Saigon chạy ra đến cầu 10 thuộc gần Tourcham có cang ba mẹ con người đôn-bà Annam chết tươi. Số là ba mẹ con đi trên cầu xe

lửa, mẹ hồng đưa con nhỏ, còn đứa lớn 12 tuổi thì đi trong đường xe ở bờ tường là không có xe chạy, nên đi chơi, nào để đầu xe đến thình lình xấp lè m sòm, đứa nhỏ 12 tuổi linh quính không biết đầu mà tránh, mẹ nó thấy vậy chạy lại kéo con ra, té ra kéo không kịp, xe cang cả ba mẹ con cang rồi lọt xuống cầu bị sủi sâu nước chảy mạnh quá nên ba mẹ con chìm mất, thiên hạ xúm lại kiếm vớt đặng thân đứa nhỏ 12 tuổi lên thì tay chưng đầu cổ đều nát bấy bả, còn người mẹ và đứa nhỏ tiếm thấy chưa được, nay làng còn đương đắp đập mà kiếm thây.

Tội nghiệp quá, đã bị xe lửa cang lại còn bị chết chìm, chết đến hai lần, vậy khuyên ai có đi qua lại gần đường xe lửa phải coi chừng cho lắm.

Saigon

Chó mèo điên đảo. — Cách mấy tháng rồi Bên-quán có đăng báo mà cho khán-quan hay rằng tại Khánh-hội có nhà kia chó đẻ ra mèo.

Mới đây cũng tại Khánh-hội có nhà kia ở nơi đường Tam-hội phía sau hãng Salige tục kêu là hãng Nhứt-bùn, có nuôi một con mèo cái, đẻ ra 5 con mèo con và một con chó có vá đen, ló mũi đỏ, 4 chân chó, đầu chó, mình chó, duy có hai cái ló tai mèo mà thôi.

Chuyện này mắt thấy rõ ràng, ấy cũng là quái sự.

Hôm nghe chó đẻ ra mèo, nay thấy mèo sanh ra chó. Mèo chó, chó mèo, điều điều tương đối.

Tràvinh

Làm sao mà chết? — Hôm 15 Septembre 1917 rồi đây tại làng Quán-giã Tràvinh có một nàng con gái tuổi mới đôi mươi, tên là Thị Tới, chồng con chưa có, bỏ nhà đi biệt 2 đêm, không biết là đi đâu. Khi hẳn trở về thì của mẹ hẳn là rầy về tội con gái mà bỏ nhà đi đêm. (Là phải, rầy nhảm), mà hẳn lại chẳng cam, nên giận, bỏ leo lên cây chượng-bầu thất vọng mà chết. (Đi chuyến này tuyệt không về đâu). Con như vậy, chết như vậy. Làm cha mẹ có phải khóc hay không??

Thầy pháp chữa ma, bị ma vật. — Tại làng An-long (Tràvinh) có tên Lâm-ngọc-Hè, có một người em gái đau, vì lòng thương em, nên rước 1 anh thầy thuốc về với anh thầy thấy pháp, hoặc may ba bà giúp đỡ, cho em mau mạnh. Không rõ nhờ thầy pháp đại tài, hay là thầy thuốc giỏi mà đứa con gái ấy trong 3 ngày đã mạnh. Chủ nhà vội vả làm 1 con heo, cúng TĐ thầy pháp mà hạ trận.

Chẳng dè trong lúc chủ nhà đang lui cui làm heo ở nơi nhà dưới, anh thầy thuốc với một anh thầy pháp thì mắc đi đồng (dọn bụng đa) còn lại anh thầy pháp kia ngồi một mình trên, mới lấy rượu của chủ nhà mua để dành cúng TĐ đó, đơm ra rót uống áp-bê-ri-típ (appéritif) chơi hết một ve rượu (ít uống rượu quá).

Lúc hai thầy kia đi đồng vô, anh họ lại mới chằm chút chơi. Anh thầy thuốc thì không biết uống rượu (ưa ngọt), nên để cho hai anh thầy pháp cùng ly cúng TĐ, cùng một bình gần hết nửa ve còn dư lại đó. Thình lình anh thầy pháp uống liền 1 ve một trước đó vùng nằm va, tay chưng giết đầy máu, mồ hôi ra như tắm, cứ g miệng cứng mồm, ai kêu gọi cũng chẳng ơ, đồ thuốc

ma, gì cũng không uống (uống rượu đã no rồi còn uống gì nữa được.)

Chàng tri hồ lén, lảng xóm chạy đến thì thấy pháp ta đã cỡi cóc rồi. Xét trong mình anh ta thì không có giấy theo thân, hỏi ra thì anh ta là một bợm hoang-dàng, vốn chẳng có nhà cửa vợ con chi hết. (Sanh giả không hề từ giả không. (Y theo sách đa). Hương chức trong làng địn chắc cho anh ta bị uống rượu nhiều nhiễm gió mà chết, hay là ma-quỉ oán ảnh, nên thừa lúc ảnh say mèm mà vật ảnh chớ gì!!

QUAN TOÀN-QUYỀN
Văn tỉnh Tràvinh

Tràvinh, le 11 Septembre 1917.

M^r LÊ-NỮ-KIẾN, clerc d'Huissier;
À Monsieur NGUYỄN-CHÍNH-SÁT,
Chánh Chủ-Bút Nông-cổ Mìn-dam.

SAIGON

Kính thăm ông được mạnh.
Tôi xin phép ông cho tôi tổ một sự lễ ít có, và xin phép ông ấn hành vô

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐÀT)

Mùi nó thơm
thơ diệu dàng
chàng có thứ
nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi

báo chương được làm thưởng cho những học trò con gái của mình.

Ngày 8 Septembre 1917, quan Toàn-quyền đến viếng Traviat, khi đến trường học con gái thì Bà cai trường là Madame Ginfri đọc một bài chúc mừng rồi kể đó là bữa một tên học trò của bà là Mademoiselle Lavalliere Ly-thi-Mới dâng bouquet, và đọc thuộc lòng một bài khảm hạ (discours) bằng tiếng Langsa...

Khi nó đọc rồi thì quan Toàn-quyền hai tay vịn trên vai nó, khom lưng ngó nó mà trả lời, coi bộ thương yêu nó như con. Khi ngãi trả lời dứt tiếng thì ngãi hung nó, rồi kể quan Phó-soái cũng vịn vai nó mà hỏi nó là con ai, nó trả lời rằng nó là con ông Trưởng-toà Charles Ly-khiêm-Ty ở Traviat.

Vì tôi nghe nói rằng ông ra làm nhứt-trinh được đặc đường cho đảng em cho mau tiến bộ; nên tôi tò việc hữu ích xin ông làm hành cho học trò con gái Annam ta, coi đó làm gương nông trí ân học. Như tôi có làm thì sự chỉ xin ông miêng chấp.

Nay kính,

Lê-nữ-Kiên clerc d'huissier.

TRAVINH.

BÀI CHỨC MỪNG NHƯ VẬY

Monsieur Le Gouverneur Général.

Je suis honneur d'avoir été désigné pour vous souhaiter la bienvenue.

Je ne sais qu'une petite fille et je ne puis vous exprimer que de modestes pensées d'enfant.

Soyez assuré, Monsieur Le Gouverneur Général, que nous apprécions hautement votre visite, qui nous comble de joie et que nous vous remercions du fond de notre petit cœur, d'avoir créé de nombreuses écoles où nous pouvons nous ins-

truire et apprendre à mieux aimer la France, notre mère chérie.

Au nom de mes petites camarades d'école, je vous prie, Monsieur le Gouverneur Général, d'accepter cet humble bouquet aux couleurs de la France et croire à notre respectueuse affection.

Vive la France.

Vive Monsieur Le Gouverneur Général.

Đại khai yến hội

(Grande Soirée Gala)

Đêm 29 Septembre 1917, tại rạp hát Cải-lương Gò-ráp, ông Hội-đồng quân-bạt Trương-văn-Ngân hiệp với các quan Hội-đồng quân-bạt cùng các ông văn-nhơn thâu-giá mà lập một cuộc Đại khai yến hội (Grande Soirée Gala) động lấy tiền mà giúp cho Hội Ái-quốc Saigon.

Qua ngày 1er Octobre 1917, 9 giờ tối, tại rạp hát cũ Quán-dông ở đường Paris (cột đèn năm 200) ông Hội-trưởng Phòng Thương-mại trung-hoa cũng Đại khai yến hội, có hát bộ rất hay, càng lấy nữa mà giúp cho Saigon Ái-quốc-Hội (Saigonais Patriotes).

Al-miêu mua giấy chổ ngồi cho sẵn trước, xin đến tại Saigonais Patriotes mà mua.

Hạng nhất 3 \$ 00

Hạng nhì 2 00

Bà Gallois-M. ntron là người thay mặt cho Saigon Ái-quốc-Hội mời gọi tiền cho Hội 180, \$ 00, ấy là tiền của bạn hát khách-rủ Ha-Cho hát một đêm tại Casino, được lấy tiền mà giúp cho Hội.

Mời được tin của ông Đặng-thúc-Liêng cho Đồn-quân hay rằng đến ngày 29 và 30 Septembre này tại tỉnh Saec cũng có một cuộc Đại-khai-yến-hội (Grande Soirée Gala) động lấy tiền mà giúp cho Saigon Ái-quốc-Hội (Saigonais Patriotes) có bấy nhiêu cuộc chơi rất vui.

CUỘC HÁT CẢI-LU'NG

Tại Saigon và Cholon

Đêm 11 Septembre rồi đây Hội Khuyến học Longxuyen lên hát tại nhà hát bóng Eden Cinema Saigon. Thiên hạ hay trước, nên tranh nhau mua giấy nượp nượp, trước bữa hát hai ngày thì giấy chổ ngồi đã bán hết rồi, cho nên đêm ấy có nhiều người thau phiêu rằng mình muốn coi mà vào rạp không được, vì không mua được giấy.

Đêm ấy tại nhà hát Eden chừng dón nghi tiệc trang hoàng, lớp lang ẽ chỉnh, đèn khí đốt rạng ngời, cờ đống-minh treo lơ lửng. Thiên hạ đập đầu lủ bầy đoàn ba tiêu chỉ là Nam-uân Nũ-tù, kẻ rêu qua người rêu lại mà chờ giờ, ông nào cũng áo quần sô-tô nhón nhá, bà nào cũng kiêu chưỡi vòng vàng lóa lẹt, thiệt rõ ràng là:

Dịp đến tài-tử giai-nhân,

Ngựa xe như nước áo quần như nệm.

Gần 9 giờ thì quan Nguyễn-soái Nam-kỳ cùng bà Phu-nhân, có các quan phụ-bộc là ông Tuolauce và ông Balaous vào rạp. Qua 9 giờ đồng thì quan Toàn-quyền cùng bà Phu-nhân cũng có các quan phụ-bộc theo, là ông Pasquier, ông quan ba Jambrau và ông Saint-alarty. Bà Mayer là Hội-trưởng Ái-quốc-hội ra nghinh tiếp, mời ngài vào ngồi nơi chổ chánh trung tọa vị. Khi quan Toàn-quyền và quan Nguyễn-soái cùng các quan ngồi yên rồi thì lọa nhạ Langsa lên đánh bản đờn Ái-quốc, hai đầu Tây Nam thấy đều đứng dậy tỏ dạ kính chào.

Nhạ vừa giỡng tiếng thì có hát bóng một hồi, kẻ ờu nhạc lại nổi lên một chấp nữa. Đờn nhạ giỡng thì kéo màng lên, thấy Bài-quang-bôn ra hát điệu tiếng Langsa một lớp, kẻ tới vai thầy Lê-quang-Nhơn, ra đứng giữa rạp xướng tụng một bài bằng tiếng Langsa mà khuyến khích những kẻ đi coi, xin mấy lau phước ít nhiều cho xe bị vùn tại bên Âu-ước. Đờn-quân rất khen phục hai ông này là người

dạn gì, đứng giữa chổn Diên-tràng mà ngồn ngữ như lưu không lấm không vấp.

Kể đó hát tuồng Annam là tuồng Vi nghĩa quén nhà của quan Phủ Lê-quang-Liêm và thầy Hồ-vân-Trung tự Biều-Chánh mới đặt, có ý vị thâm trầm, động tái nhơn-tình thế cổ. Số tiền bán giấy chổ ngồi và tiền quyền đêm ấy cộng trên 700 \$.

Qua bữa sau là 12 Septembre tối 3 giờ chiều có hát thì tại nhà Hội Ái-quốc Saigon một lớp, cho lính tập Annam coi. Tối lại 8 giờ rưỡi Hội Khuyến-học Longxuyen lại hát tại rạp Cô-Tám Chợ lớn trọn ba thứ tuồng Annam là: 1° Vi-nghĩa quén nhà, đã hát ngoài Saigon. 2° Thầy-không và 3° Báo-nghĩa của thầy Hồ-vân-Trung mới đặt. Đêm này số tiền bán giấy và số tiền quyền, cộng chung được hơn 450 đồng.

Đêm ấy cũng có nhờ Cô-Tám là chủ rạp hát, có lòng hào hiệp, cho hội mượn cái rạp ấy rất rộng rãi, lại gần thêm đèn khí, ngoài sáng suốt chói lóa, đã chẳng lấy một đồng nào, lại còn tốn thêm của nhà là khác nữa. Thiệt đờn-bá mà thấy việc nghĩa vui làm, thì há chẳng cho là Nũ-trung hào-khiet đó sao?

Tôi xin nhắc cho liệt-vị khán-quan rõ ràng: cuộc Cải-lương-kịch-xã này gốc bởi trong hội Khuyến-học bày ra, người làm tuồng đều là mấy thầy Thông-ngôn, Kỳ-lục và Giáo-tập nội tỉnh Longxuyen, đờng tìm hiệp lực, lại cũng nhờ có quan Phủ Lê-quang-Liêm dit Bấy làm đầu, lo lên chỉ vẽ, cho nên cuộc mới bày mà coi cũ có mới thành tựu.

Và lại trong đời đời việc chỉ bề cũ lớn nhỏ, cũng đều khổ cho tác mới khởi đờn, ấy là vạn sự khởi đầu nan, có mấy ai mới khởi mà hoàn toàn liền cho được, cũng tỷ như thợ mộc ra vóc một khúc cây, rồi thủng thủng trau giồi cho nhiều ngày mới nên đồ quý báu.

Nay mấy ông đã bày ra cuộc này mà làm cho có nhiều người nghe được chổ chưa nghe, thấy được đờn chưa thấy. Lê thì những đờng cao-minh thờng-xỉ thấy vậy phải mừng cho nhau, thoàn có cái ý-khieu chi hay, cũng nên đem ra mà chỉ bảo thêm cho trọn tốt trọn lành, ngõ hầu biến cải lần lần cho cuộc Kịch-xã xứ

Nam ta cũng ngày càng tiến bộ mà phụ ích cho đờng-báo, ấy mới phải cho, có đầu tôi thấy một ít người, nghề nói phas thì hay, chớ chưa làm chỉ cho nên cuộc, hề thấy ai làm được việc gì thì lại sanh lòng ganh gổ, xúm nhau xi xích chẻ bai, sao này người ấy không xứng ra làm thứ là coi bộ được cùng chúng, chớng nào mình làm được cho hơn thì chẻ người mới đáng.

Và chẳng trong cuộc hát xướng mà cải lương theo lối văn-minh thời đại này, thì vẫn có ba điệu: Một là Opéra (Ô-bê-ra); Hai là Opérette (Ô-bê-rét); Ba là Comédie (Co-mê-di). - Opéra là tuồng hát rờng Nam khách ngăm nã, có múa nhẩy và có đờn ca nhạc trôi lơ đầu tuồng cho đờn vãn; Opérette là tuồng hát có Nam khách ngăm nã mà cũng có khi điệu ngọt; Còn tuồng Comédie cũng như tuồng đờ đờ mà bao hiểm phong tục, và cũng có làm trò đùa chơi cho vui dạ kẻ khán-tràng.

Nay Hội Khuyến-học Longxuyen mà hát đó là hát tuồng Comédie (Co-mê-di) rồi lần lần đây sẽ đặc tuồng thêm mà hát cho đủ ba điệu cho được trọn tốt trọn lành, chớ này mới khởi ra thì làm sao cho toàn hảo được.

Tôi mà không ngại đây là câu khen mấy ông có chí nhiệt-thành lo lắng mở m cho đờn hậu-tiến, chẳng nề tục đờn, nghĩ mới bày ra cho nên cuộc Cải-lương Kịch-xã này, thì cái công lao chẳng phải nhỏ, huống chi mấy ông lên Saigon Cholon mà hát đây là cũng có ý lấy tiền mà tiếp cho những người bị nạn vì cuộc chiến-tranh, ấy cũng là một cuộc nghĩa-cử đáng làm, ta cũng chẳng nên dị-ngại.

Tôi xin kể tên mấy thầy trong cuộc Cải-lương Kịch-xã này cho lục c: Âu làm thức: Mấy thầy: Hồ-v. Trung, Bài-quang-Bôn, Lê-quang-Nhơn, Trần-bá-Yến, Ng.-hữ-Tinh, Cao-đức-Trọng, Nguyễn-ân-Triêm, Lê-toàn-Hích và Trần-ngọc-Bân, đều là Thông-ngôn tại tòa B. - Mấy thầy: Diệp-vân-Dũ, Đỗ-vân-Trực, Hồ-vân-Hiến, Ng.-bá-Thế đều là Giáo-tập. - Thầy Nguyễn-vân-Vọng, Thông-ngôn kho bạc; thầy Ng.-vân-Cư và Ng.-trọng-Đạm đều là Thông-

ngôn Trạng-sư; thầy Ngô-hoàng-Du là Thông-ngôn ở Sơn-dám và thầy Ng.-kim-Miêu là người thay mặt cho tiệm thuốc Tây của ông Renoux.

Các nghĩa-cử này mà được thành tựu đây, thật cũng nhờ có Bà Mayer là Hội-trưởng « Saigon Ái-quốc-hội » hết dạ điều đình hết lòng lo lắng, nên mới đặng rõ ràng thế ấy.

Nay tôi xin khuyến mấy ông trong Hội Khuyến-học Longxuyen, chớ vì lời dị-ngại mà ngã lòng, hãy ráng chí nong nã bước tới luôn, nơi theo cái tên-chỉ ấy mà làm cho toàn hảo, thì ngàn năm về sau, danh giá của mấy ông vẫn còn ghi tạc.

NGUYỄN-CHÁNH-SÁI.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng.

大法禮齋 Đại-Pháp lễ nghi

(tiếp theo)

ĐAM TIỆC

Cách tiếp đãi

Sắp chổ ngồi. - Sắp chổ ngồi, phải do theo nhơn-phẩm người khách, tùy theo tuổi-tác và tinh thần-quyển cũng chủ gia.

Ông chủ nhà và bà chủ nhà thì ngồi ngay giữa bàn, một người bên này, một người bên kia, ngó mặt nhau. Chổ kế cận của chủ nhà ấy là chổ sang để rước khách quý. Bà con trong nhà hay là hàng-hữu thiết thì hay nhường chổ sang cho người lạ mặt.

Nơi đầu bàn, phía gần cửa cái phòng ăn, thường là nơi người trẻ tuổi, hoặc là con nít ngồi.

Khi nào tiệc lập ra để đãi một vị nào, đầu cho phẩm-dộ nào, tuổi-tác bao lớn, cũng phải để cho vị ấy ngồi phía bên hữu chủ nhà. Còn như trong một đám tiệc toàn là người đờn-ông thì chủ nhà phải lựa một người cao-sang hơn hết hay là

Etude de Me Camille AYMARD, Docteur en droit, Notaire à Saigon, 76, rue Mac-Mahon.

VENTE AUX ENCHÈRES PUBLIQUES

AU PLUS OFFRANT ET DERNIER ENCHÉRISSEUR

A l'Inspection de Longxuyen PAR LE MINISTÈRE DE Me BAUGÉ, NOTAIRE P. I.

LE DIMANCHE 14 OCTOBRE 1917

A 8 heures du matin

DÉSIGNATION

Village de Thanh-hoa-trung-nhi Canton de Dinh-my, Long-xuyen

Une grande parcelle de rizière entièrement cultivée, d'une superficie de 505 HECTARES 43 ARES 43 CENTIARES, divisée en 50 lots dont 1 d'une contenance de 15 HECTARES 13 ARES 43 CENTIARES, et les 49 autres de 10 HECTARES chacuns, à prendre et détacher d'une plus grande parcelle d'une superficie de 1.515 HECTARES 40 ARES 30 CENTIARES, portant le n° 744 d'ordre, 1 p., 11e feuille du dia-bô et le n° 2e du plan pour joindre ladite parcelle: au Nord, par la 12e feuille; au Sud, par la province de Cantho; à l'Est, par le surplus de la concession Nguyen-quang-Dieu, et à l'Ouest, par la concession Vo-van-Thom.

Appartenant à M. Nguyen-quang-Dieu

Conseiller colonial

Les mises à prix seront fixées et annoncées au moment de l'adjudication

Pour tous renseignements, s'adresser à l'étude de Me Aymard, 76, rue Mac-Mahon, où le Cahier des charges est déposé.

L'ŒIL RAO

Chợ lạt châu quới khách đặng hay, ngày chúa nhật 14 tháng October 1917, đặng tám giờ ban mai, tại trường bỏ Longxuyen, ông Baugé quyền nô-te đứng thị bán đấu giá thuận mãi. Một số ruộng lớn đã cấy rồi ở tại làng Thanh-hoa-trung-nhi, đặng Dinh-my, hạt Longxuyen, đặng 505 mẫu 13 cao 43 thước chia ra làm 50 số nhưng mà số một số đặng 15 mẫu 13 cao 43 thước, còn 49 số mỗi số là 10 mẫu, lấy trong một số lớn kia đặng 1.515 mẫu 40 cao 30 thước, theo số 744 thứ tự 1 p. tờ thứ 11 trong địa-bộ và số 2 theo số họa đồ, Bắc giáp số tờ thứ 12, Nam giáp ranh hạt Canho, Tây giáp ruộng của Nguyễn-quang-Dieu khấn và Đông giáp ruộng của Vũ-vân-Thom khấn.

Ruộng này là của ông Nguyễn-quang-Dieu hội đồng quản hạt.

Những giá cả sẽ định và cho hay trong lúc đấu giá.

AI muốn rõ biết điều lệ sự thuận mãi này xin đến phòng văn quan Aymard, nô-te tại Saigon, đường Mac-Mahon, số 76.

lớn tuổi hơn hết mà sếp cho ngồi ngay... Người bực thứ nhì ngồi bên hữu chủ nhà, người bực thứ ba bên tả chủ nhà, người bực thứ tư bên hữu khách... Khách qui bực nhất, người bực nhì nằm bên tả... Khách qui bực nhất, người bực nhì nằm bên tả... Khách qui bực nhất, người bực nhì nằm bên tả...

Chỗ của chủ nhà chẳng nên nhường lại cho ai cả, duy có đôi khi đôi quan viên trong ty mình mà lớn chức hơn mình thì mới nên nhường. Những chỗ ấy thì chủ nhà phải qua ngồi ngay mặt khách sang đó mà hầu đãi.

Thường sự những người đồng-tiệc cùng nhau, đôi như người đồng phẩm. Nếu có sếp chỗ phải lựa cho những người đồng-tiệc cùng nhau ngồi gần nhau, đặng cho lời xich-mịch nhau trong khi trò chuyện. Như vậy tiện mới được rinh-rang chớ sếp cho người bình sanh bằng thờ-nghịch nhau ngồi gần, tưởng chắc là không ai nói chuyện, mà về sự ăn-uống cả hai đều nhột-nhột. Thế thì đặng-tiệc vẫn là cho vui chung mà không được vui, tưởng không nhâm-diệu. Song trong một đám tiệc sao sao cũng có đôi người không thân-thiết với chủ nhà cũng là khách cho lắm. Vậy cho nên phải nương lẩn chỗ qui hơn hết cho khách ấy ngồi. Đường ấy đâu đó đều có thứ lợp-ăn được mạnh miệng, nói chuyện cũng ít nhất lời.

(Ký của sếp nói về Menu (giấy biên đồ-ăn))

TRẦN PHÚC-VÂN.

EDEN-CINÉMA

Tuần tới này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát hay và vui quá, liệ-vị hãy đến mà xem chơi cho tiêu khiển.

Hội khuyến học Long-xuyen

Dâng cho ông Sarraut, để cứu giúp những con trẻ mồ côi về cuộc giặc này... 227\$15 Dâng cho "Saigon Ai-quốc-hội" (Saigonnais-Patriotique)... 227, 15

SAIGONNAIS AI-QUỐC-HỘI (Saigonnais-Patriotique)

Của dâng cho "Saigonnais Ai-quốc-hội" Ông Bồ-quang-Trứ: là Đại-biểu của Saigon Ai-quốc-hội mới gửi lên: Của làng Nguyệt-thạnh cho... 10\$00 Của làng Giao-hóa cho... 10, 00 Của làng Tân-thạnh cho... 10, 00 Của làng Giao-long cho... 2, 00 Cộng là... 38\$50

Háo nghĩa khả phong

Mới nghe rằng Madame Vve Huỳnh-kim-Danh là chủ nhà in ở tại đường Catinat chịu dâng cho Hội lập Nghĩa-sĩ từ 200 đồng bạc. Bữa-quán lấy làm khen ngợi chẳng cùng, vì Madame Huỳnh-kim-Danh này là một người đôn bà góa, đã có chi kinh dinh, quản xuất một nhà buôn mà tranh đua mỗi lợi-quyền cũng thế-cuộc, lại có lòng háo nghĩa, bề nghe việc chi phải thì vui làm, từ ngày Đức-tặc khởi hấn sanh loạn đến nay, nào là Hội Hồng-thập-Tự, nào là Hội Phước-Thiện, nào là Hội lập Nghĩa-sĩ từ Hội nào Hội này Madame Vve Huỳnh-kim-Danh cũng thường xuất bạc trăm ra mà tế cấp. Thiệt là một đấng hảo-hiệp nữ-lưu đáng khen đáng kính là dường nào! Còn như những đấng râu mày, dù vợ dù chồng, cửa nhà hào họ, ruộng đất có hay thặng kiếng, thâu được bao nhiêu thì đào đất mà chôn hết bấy nhiêu, cứ mong siết họng nhà nghèo, đem về mà chôn cho đầy cái kho vô dụng đó thì rất hổ với bà Sương-phụ này cũng là dường nào!!!

Bữa-quán viết khoản này chưa rồi, kế tiếp được tin của ông Chú-nhơn Nam-trung Nhựt-báo cho hay rằng: Ông

Nguyễn-vân-Hội là người lãnh làm các việc cho số Tào-Tắc tại Saigon (Entrepreneur) cũng vui lòng huê tứ cho Hội lập Nghĩa-sĩ từ 100 đồng, ông Nguyễn-vân-Hội này cũng là người háo nghĩa, sanh bình hay wa chung cộng mà cứu giúp cho chúng-tộc những việc nghĩa-cử đáng làm. Lúc Nhà-nước mới dấy việc binh-dao ông Đức-tặc thì người đã lấy lòng kính-bái quyên tặng 500 đồng để cứu giúp người vì nghĩa mà tòng chính. Nghe nói rằng Ông đã sẵn lòng số quyên từ một số bạc cho Hội Báo-chương Nam-kỳ, đặng để làm công-nho trong Hội.

Ấy vậy thì từ đây cõi Nam-châu ta đã hiểu nghĩa lẫn lộn sự chung cộng đoàn-thể với nhau mà lo làm mở-mang những đấng công-ích cho chúng-tộc ta, còn những kẻ không wa đoàn-thể, không chịu hiệp-quần, cứ lo độc thiện kỳ thân, xin hãy mau mau tự tỉnh.

N. C. M. D.

Hữu công đặc thưởng

Lúc nọ quan Toàn-quyền đi vắng tỉnh Vinhlong, ngài thầy ông Bùi-vân-Đầu là Cai-tổng Bình-tới giúp nước dầy công, từ ngày xuất thân ra làm làng đến nay làm tới chức Cai-tổng hạng nhứt đã hơn 38 năm ngoài, hằng năm giữ một lòng thanh liêm chính trực, trong tầng được thái bình, chẳng nghe đâu đạo tặc, nên quan Toàn-quyền ban khen và hứa thưởng một tấm Mè-đay (Médaille).

Chẳng bao lâu thiệt quá có quan chủ-tỉnh Vinhlong là ông Pétillot thay mặt cho quan Toàn-quyền, thân hành xuống đến làng Hội-Lương mà gần Mè-đay cho ông Cai-tổng Bùi-vân-Đầu.

Ngày ấy hương-chức làng Hội-lương có Trần-thiệt nghi tiết chính tể mà nghinh tiếp quan chủ-tỉnh.

Vậy tôi kính xin ông chủ-bút làm ơn in hành mấy đếu tôi tô trên đây, đặng để mà làm gương cho đoàn-hậu-tiểu. Một vị Khâm-quan ở Vinhlong

THỜI HÀI

Nói chuyện đời xưa

Mà thằng Xôm đương ngồi may áo. Thằng Xôm ở trong buồng chạy ra nói: — Má ơi! Má muốn nghe chuyện đời xưa không? Ngộ quá má à! — Con biết chuyện gì nói má nghe coi? — Hồi thuở xưa, đó nghe má, có một cái nhà như nhà mình vậy, nghe má Rồi có một cái buồng cũng như cái buồng của mình vậy, rồi trong buồng có một cái đèn tọa-dăng, rồi có thằng Xôm làm bề cái chạp đi, rồi... rồi... rồi... — Rồi sao nữa? — Rồi... rồi có một ông tiên xuống, ông biểu... — Ông biểu đánh thằng Xôm rồi sẽ mua cái khác phải hông? — Không, ông nói: Bật bẻ đánh con sao lành má à.

Giấy bạc giả

Ngày tòa xử, quan án kêu phạm-nhơn ra hỏi: — Sao mi dám xài giấy bạc giả? Mi chẳng biết luật nước rất nghiêm sao, tội xài giấy giả bằng tội sát-nhơn sao? — Bẩm quan lớn tôi biết chớ sao không? — Mi đã biết mà mi còn lằm thì tội nặng bằng hai. — Bẩm quan lớn, xin châm-chế cho tôi nhờ, tôi xài bạc giả cũng có có! — Có gì? — Có có là vì giấy thiệt của Nhà-nước ra tôi có ít quá, không đủ cho tôi xài!!! — Ý!!!

TRẦN PHÚC-VÂN

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng.

CÓ GIÁO DỤC

Mới thành non-tử

Người sanh trong trời đất, ai ai cũng đều có vợ có con, ngoài trừ những học tu hành, những người vô hậu thì khỏi lo, chỉ như người có con có cháu, muốn cho nó biết đạo lý, nên người hiền khôn, ít phải có giáo-dục, thì mới thuận lương. Vì vậy phải siêng cần dạy dỗ từ lúc thiếu-niên, chớ nên càng đươc thái quá và chịu theo tánh riêng ưa của trẻ, phải giáo huấn cho nghiêm trang.

Lời tục ngữ có nói: *Từng từ như sát tử?* « Dạng tằm con lằm, thì chẳng khác nào mình giết nó ».

Thế thường nhà có con, mà đứa con nào nhỏ hơn, thì càng hơn hết. Có kẻ nói: « Ai có con mà không cang con ». Đó là một điều rất lầm trong đạo lý.

Nếu kẻ làm cha mẹ hay chịu theo tánh ý của con luôn, làm cho nó quen tánh thông thả rồi, đến khi mình trăm tuổi, chỉ cho khỏi đũa nhỏ chẳng tăng đũa lớn, anh em chẳng hòa mục, đánh đập chửi mắng nhau, sanh lòng bất thuận. Thì phải dạy cho nó biết rằng: *Hữu pháp tưng pháp có pháp tưng tưng*. Nghĩa là: Có cha thì vâng thừa lời cha, không cha tua phải tỵ tưng anh chị.

Con trẻ lúc còn nhỏ, phải dạy dỗ chẳng nó lớn lên nếu nhảm chuyện dăng đánh đóm cũng nên đánh một ít roi mà răn trị nó, còn việc lớn nhỏ cũng phải giám đo, chẳng nên bỏ qua nhiều lần. Lời tục có nói rằng: « Thương con cho roi cho vọt » nếu không đánh không rầy lâu ngày ít nó sẽ trở nên quai lưng, mà sau rồi cũng khó cho mình chữa trị. Vì như mình chẳng thể trị được, thì phải kíp tua đũa tuốt vào trường cho thầy tập răn tánh hạnh nó.

Tiền-biền xưa cũng có thiết lập qui củ mà dạy con dân trong cả nước, cũng có nhà học nhà hiệu, giáo huấn văn-chương, kỹ nghệ và phong hóa. Cũng có người học rồi mà làm quan, cũng có người học rồi mà làm ruộng, cũng có kẻ học rồi mà buôn bán, có kẻ chuyên lo nghiệp nghệ.

Và người ra làm quan lính. Trong mỗi nghề đều có qui củ, trong nước thầy đều có sự giáo-hóa phong tục. Cha thì dạy con, con thì dạy cháu, cháu thì dạy chắt. Đời này rồi, tới đời khác, luân phiên thay đổi, lưu truyền nhau. Nếu nhà hưng thịnh là bởi có con cháu lành. Nhà suy yếu, bại hoại gia-phong là tại con dữ. Nhưng trong thiên-hạ, được có mấy người sanh ra mà biết, người thế tục ai cũng phải học mới biết. Vì vậy, con người khi mới sanh ra, chưa có đức hường ác nhiễm vào não-trí, thì tánh tự nhiên còn tinh anh lắm. Lời cách-ngôn đã nói: *phẩm nhưn sanh chi sơ, kỳ tánh giai thiện*.

Ấy hồi thuở mới sanh, tính chắc vốn lành, ý tưởng mương tượng nhau, mà khi lớn khôn, thì đổi ra khác là bởi nơi quen tập mà ra. Hầu thiệt con người mới sanh ra tự nhiên thì tốt mà lần lần dần dần đi ra xấu, nhờ vì chẳng có giáo-dục. Con cái có hoang, chẳng phải trách con cái, một trách kẻ làm cha mẹ chẳng dạy dỗ mà thôi. Sách có nói: *Dưỡng bất giáo phụ chi quá? Nuôi chẳng dạy lỗi tại cha*.

Con trẻ năm tuổi cho đến hai mươi tuổi trở lại, đang lúc ý phải hết sức cai quản giáo-dục nó để lớn rồi không trị được nữa. (*Le fils grand n'obéit plus à son père*) « Con lớn cha già hết dạy nổi ».

Nhưng thường thấy nhiều người, khi giáo-dục con, thì đam lòng nịch ái bất minh, miễn chịu theo ý nó mỗi mỗi đều sợ nó buồn, nó khóc chẳng, bởi vậy cho nên thấy có nhiều trẻ muốn đòi chỉ thì dặng này, cha mẹ không cái một điều, khi con trẻ chơi cùng nhau, thường xảy có đấu tranh đấu, cha mẹ lại ra bình con mình mà mắng chửi con người ta. Bởi sự bình và cang con, mà làm cho kẻ lớn xích mích nhau, đều đó thường xảy có trong thiên-hạ. Và cũng có nhiều cha mẹ hay kiếm sự vui cho con chơi, và tùy ý nó cho ra hư nết, như trong việc ăn mặc vải vóc thì ít muốn, một muốn cho được đồ hoa lệ lụa là cho kẻ khác ghen ghét (Ấy cũng là một sự kiêu). Còn những vật thực, kẻ con trẻ muốn ăn vật chi liền chạy mua cho nó, mỗi vật đều nhường để cho nó ăn. Cũng cho đến đời kẻ nó chửi mắng ai, chẳng những

là chẳng ra rầy; mà lại còn khen nó là lành. Có phải đó là hại nó chẳng? Khi nó hỗn hào với người lớn, cũng khen nó là khôn, chẳng ai dám động tới nó, còn có lão xược cũng khen rằng con có trí.

Tân-định, TRẦN-QUANG-TINH.
(Sau sẽ tiếp theo)

CƯỢC XỔ SỐ TẠI PREYVENG

Ngày 2 Septembre 1917.

Những số trúng là:

- Độc dất số 6.812 trúng 300 đồng.
- 0.530 — 200 —
- 6.128 — 100 —
- Hơn số dưới đây trúng mỗi số 50 đồng
- 0.119 0.482 1.049 7.054
- Sáu số dưới đây trúng mỗi số 25 đồng
- 4.195 7.087 8.563 0.495 3.780 2.026
- Mười số dưới đây trúng mỗi số 20 đồng
- 5.814 9.853 1.404 3.884 3.562
- 1.934 0.334 0.435 6.257 3.985
- Hai chục số dưới đây trúng mỗi số 15 đồng
- 5.750 9.827 7.510 0.069 1.461
- 2.137 3.625 2.596 9.026 4.725
- 4.747 8.329 5.236 5.754 8.077
- 5.258 0.511 6.069 7.296 3.572
- Ba chục số dưới đây trúng mỗi số 10 đồng
- 2.564 1.234 6.592 3.265 1.849
- 8.986 9.592 6.158 4.067 5.616
- 2.812 8.770 1.385 3.253 3.931
- 6.600 1.574 9.537 9.550 2.136
- 2.080 4.082 0.099 4.951 3.554
- 3.566 0.024 9.041 5.902 8.787
- Năm chục số dưới đây trúng mỗi số 5 đồng
- 8.331 3.846 7.976 4.105 2.202
- 8.407 6.455 3.517 7.762 5.738
- 8.745 7.463 1.540 5.344 9.294
- 7.333 4.538 9.684 2.398 1.156
- 8.602 2.457 3.458 4.380 0.038
- 8.335 6.254 4.450 0.885 9.191
- 9.711 1.128 1.296 6.400 6.682
- 9.156 8.933 6.712 4.994 8.124
- 7.450 0.831 4.733 0.121 5.701
- 5.477 8.375 5.601 6.605 4.958

偵探小説

Trình thám tiểu thuyết

(Tiếp theo)

Lại-xuân-Điền nghĩ như vậy rồi giả ý nói rằng: « Theo như lời Túc-hạ nói đó thì chắc Túc-hạ không hiểu được tên hun-phạm đó rồi, vậy thì tôi còn tra hỏi mà làm chi, song hôm nay sao tôi buồn quá, vậy thì tôi đi giao phượng phổ chơi cho vui ». Trình-vân-Việt nói: « Tốt lắm, tốt lắm, vậy thì thầy chờ tôi thay áo một chút rồi ta sẽ đi với nhau » nói rồi liền chạy tuốt lên tầng lầu thứ ba, hồi lâu thay áo rồi trở xuống hiệp với Lại-xuân-Điền, hai người dắt nhau vừa bước xuống thì gặp thang lầu. Trình-vân-Việt vàng đứng lại sững sốt, chẳng nói chẳng rằng chỉ hết. Lại-xuân-Điền lấy làm lạ liền hỏi rằng: « Túc-hạ ngộ ai mà sững sốt vậy? » Và nói và muốn bước xuống xem coi. Trình-vân-Việt kéo lại và nói nhỏ rằng: « Khoa đã, khoan đã. »

— Sao vậy? giống gì vậy? ?

— Thầy hãy đứng lại mà coi, người ở trong nhà khách đi ra kia cà, thầy có biết ai đó chẳng? —

— Là người này à? Nghiêm-thiên-Lý đây mà, là có Mai-Anh theo đũa ra cửa nữa kia? ?

Trình-vân-Việt giận hăm hăm mà nói rằng: « Thằng này đáng ghét, nay nó còn đi đây nữa làm gì cả? »

— Ủ! và làm sao mà đáng ghét? —

— Nó là thằng hun-thủ, giết Vương-vĩnh-Tiên là nó đó.

Lại-xuân-Điền nghe nói thì lấy làm lạ mà nghĩ rằng: « Xưa rầy và nói và không biết ai là hun-thủ, sao nay và lại nói Nghiêm-thiên-Lý là người hun-thủ? » vừa muốn gạn hỏi, thì Trình-vân-Việt đã chạy bay xuống lầu mà đi mất không biết là đi đâu, liền nhớ lại việc của Mai-Anh, nên tình trở lại hỏi coi năng nói thế nào. Vừa bước đến gần nhà khách thì thấy Huỳnh-Thăng lan cang chạy tới tay cầm một miếng danh-thiếp (carte de visite) trao ra và nói rằng: Vương-cô-Nương trong mình không được mạnh, dạy tôi kiếm lão-gia mà dâng tằm thiệp này. » Lại-xuân-Điền tiếp lấy xem coi, thấy chữ viết sơ sài mấy hàng bằng viết chỉ rằng: « Triết Tiên-danh kháo kiếm những lời ngọt ngào mà hỏi, làm cho tôi khó chịu quá, vậy hôm nay tôi xin kiểu Tiên-Sanh, và tự hậu thì Tiên-Sanh chớ hỏi tới những lời như xưa. »

(Sau sẽ tiếp theo).

NGUYỄN-CHÍNH-SÍT.

Trình-vân-Việt nói: « Tốt lắm, tốt lắm, vậy thì thầy chờ tôi thay áo một chút rồi ta sẽ đi với nhau » nói rồi liền chạy tuốt lên tầng lầu thứ ba, hồi lâu thay áo rồi trở xuống hiệp với Lại-xuân-Điền, hai người dắt nhau vừa bước xuống thì gặp thang lầu. Trình-vân-Việt vàng đứng lại sững sốt, chẳng nói chẳng rằng chỉ hết. Lại-xuân-Điền lấy làm lạ liền hỏi rằng: « Túc-hạ ngộ ai mà sững sốt vậy? » Và nói và muốn bước xuống xem coi. Trình-vân-Việt kéo lại và nói nhỏ rằng: « Khoa đã, khoan đã. »

Rượu Cỏ-nhạc VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiếng hơn bốn chục năm nay.

TIN MÙA MÀNG

Ngày 31 Août 1917

MYTHO
Nửa tháng sau, mưa không đượcthường và ít mưa lắm. Trong mấy tồng Hòa-hảo, Hòa-quới, Hòa-thinh, Hưng-nơn, Hưng-nhuong, Thuận-phong và Thuận-trị, người nông-pou lấy làm lo lắng, vì lúa mới cấy mà ruộng có đủ nước. Nếu mưa mà bất ngưng thì lấy làm hại cho mùa màng trong mấy tồng ấy.

Lúa sớm. — Lúa sớm trong toàn tỉnh cây cũng vừa muốn rồi.

Lúa nửa mùa. — Lúa nửa mùa đầu đó đều đưng đông ken cây, trừ ra tồng Hòa-hảo và Hòa-quới chưa cây được bao nhiêu vì nhiều chỗ còn khô. Trong tồng Thuận-phong, Thuận-quơn, Thuận-bình và Thuận-trị thì cây đã xong tất rồi.

Lúa mùa. — Mạ lúa mùa đã gieo xong rồi, và mới bắt tay cấy trong tồng Hòa-quới, còn mấy tồng khác thì đất còn khô, chưa cấy được.

BENTRE
Trong nhiều tồng, vì mưa ít, quá nên mạ mới bứng cây nở không được. Nhiều chỗ bất mưa nên mạ nông phải ngưng công việc ruộng lại mà chờ mưa.

TÚY KIỂU GIẢI NGHĨA

Mụ nghe nàng nói hay tình,
Bây giờ mới nói Tam-Bành(1) mụ lên:

- « Này này sự đã quả nhiên!
- « Thời đã cướp sông chống mìn đi rồi!
- « Bào rằng: đi dạo lấy người.
- « Đem về rước khách kiem lời mà ăn.
- « Tướng vô nghĩa, ở bắt nhân,
- « Buồn mình trước: đã tàn-mãn thứ chơi!
- « Mầu hổ (3), đã mất đi rồi,
- « Thời thời vồn liêng đi đời nhà ma!
- « Con kia đã bán cho ta,
- « Vào nhà, phải cứ phép nhà ta đây!
- « Lão kia có giờ bài bảy (3),
- « Chẳng vào vào mặt mà mấy lại nghe (4)!
- « Có sao chịu ép một bề,
- « Gái tơ mà đã ngựa nghé sớm sao?
- « Phải làm cho biết phép tao »
- Giặt bi-tiền (5) rất sâu vào ra tay.
- Nàng rằng: « Trời thăm đất đây!
- « Thân này đã bỏ những ngày ra đi!
- « Thời thời thời có tiếc gì! »
- Sân dao tay áo, tức thì giờ ra.

Mụ Tá-bà nghe nàng nói vậy mới hay sự tình. Bây giờ mụ Tá-bà mới nổi giận (Tam-Bành) lên.

Rằng: « Này này sự đã rõ ràng như vậy. Cha chả! Mi đã cướp sông chống tao đi rồi!

Còn lão kia, ta đã bảo thì đi dạo lấy người đem về rước khách kiem lời mà ăn.

Sao mi làm tướng vô nghĩa, mi ở bắt nhân vậy? Sao mi lại tàn-mãn trước mà hử chơi vậy?

Mầu hổ trong hàng giê mà mất đi rồi, thời thời! Vồn liêng đã đi đời nhà ma!

Còn con kia, mi đã bán mình cho tao rồi, về nhà tao thì cứ phép nhà tao mà làm.

Như lão kia lẻo có liều mạng, sao mấy chàng phang vào mặt lão mà mấy lại còn nghe!

Có sao mấy chịu để cho lão ép mấy vậy. Cha chả! Gái tơ mà đã ngựa nghé sớm sao vậy?

Thời tao phải làm cho mi biết phép tao. « Nói rồi giặt roi da sẵn vào quất đạ.

Kiểu than rằng: « Trời cao, đất dày biết sao cho thấu! Từ những ngày ra đi, thân này đã bỏ.

Thời thì thời, cũng chẳng tiếc gì! » Sân dao tay áo, tức thì nàng lấy ra.

NGHĨA XUÔI:

Tá-bà nghe Kiều phân tỏ mấy lời dường như vêu ngực mảy, nghĩ biết sự tình, bèn nói hành hung, mới mắng: « Nói vậy mi đã cướp sông tao rồi sao? » Rồi dạy lại Mi-giám-Sauk mà rằng: « Này ta bắt mi đi dụ gái tơ về cho đi lo mà thú-ly. Mi

là quân phi nghĩa, bắt nhưn quá, giữa đường mi lại tàn-mãn ma thế trước. Bây giờ nước nhất mất rồi, thì còn chi là vồn liêng của tao! » Nói đến đó rồi lại trở nhất Túy-Kiểu: « Còn con kia! Mi đã bán mình vào cửa tao rồi, thì phải cứ luật nhà tao chứ! Như thằng cha dè dè

nó làm lồn thì đánh chặt trong mặt nó, bãng không thì đừng nghe! Chớ có đầu gái tơ mới bảy lốn tuổi mà đã ngựa nghé sớm vậy. Thời! Mi muốn ngựa nghé dè tao cho mi ngựa nghé! Rồi đây mi sẽ biết phép nhà tao ra sao nhé! »

Nói rồi, rút roi da ra sẵn vào quất bỏ Túy-Kiểu. Thương thay cho thân phận lưu-ly, phải ngen roi vô-tình, biết cùng ai kêu oan cho được. Nàng bèn than rằng: « Bây giờ trời thăm, đất dày, nời oan này biết kêu sao thấu? Từ ngày tách bước ra đi, thì tâm-thần này mình đã bỏ rồi.

Dứt lời nàng rút dao trong tay áo ra quyết lòng liều thác.

DIỄN TỊCH

(1) Tam Bành. — Ba họ Bành: Bành-Kiểu, Bành-Cờ và Bành-Chất. Sách Phật nói ba thần kỳ ở trong mình người ta hay xuôi-dục người làm quỷ rồi cứ đến ngày thì về tàu Ngọc-hoàng. Nói tam Bành đây là nỗi trận lôi-đinh, giật dữ.

(2) Mầu hổ. — Hàng lạp Bắc có hổ nhiều nên còn coi lạp tốt. Mà giê đi một lần nó trời hết, mình hàng thừa thời coi không tốt. Mầu hổ đây là chỉ sự trình bạch của con gái, sự còn nguyên.

(3) Bài bảy là tráy-trúa, là-lúa, liêu mạng.

(4) Trong Kiểu của T.-v.-Ký câu kỳ như vậy: *Chẳng phang vào mặt (thì mấy đừng nghe!*

(5) Bi-tiền. — Roi bằng da.

(Sau sẽ tiếp theo)

TRƯƠNG-MINH-BIỆN.

Lời nhán. — « Túy-Kiểu giải nghĩa » của Trương-minh-Biện nay dường sửa soạn in ra nguyên bản. Sẽ lấy theo lời bản của nhiều vị khán-quan mà canh-cải lại và phụ thêm nhiều diễn-tích mới tìm ra, nói tác một lời, là sẽ làm cho người coi được vui lòng đẹp mắt.

MÁY XAY LÚA

ra gạo trắng

Monsieur Nguyễn-thanh-Liêm có mua máy xay lớn nên muốn bán máy xay lúa nhỏ (xay ra gạo trắng). máy này chạy bằng đầu lửa thứ thường rất phương tiện, mỗi người đều coi máy được, không cần chi người thao máy móc cho lắm. Vậy máy ông trong Lục-châu có muốn dùng máy xay ấy xin mời đến nhà hay là viết thư mà thương ghi.

NGUYỄN-THANH-LIÊM.
à An-hóa (Mytho)

樓東容艷 VIỆM-YUONG ĐÔNG SANG

ở Đường Bđ Charner n° 81 - SAIGON

Lời rao

Kính tỏ cùng Lục-châu quới khác đặng rõ tôi mới lập ra một tiệm ở Saigon đường Charner số 81, để buôn hình và hình cũ làm ra lớn, đồ mới hết thấy ở Hương-Kông đem qua, và có thợ thượng tiếng làm khéo-mau.

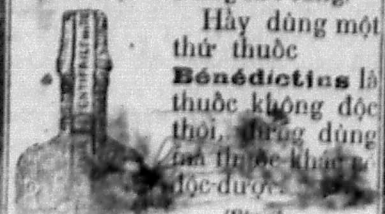
Tôi có sắm đủ đồ y phục Langsa Nam Nữ và đồ nữ-trang bần-quốc, đủ thứ. Vậy xin quới khách có thừa điep đi Saigon ghé tiệm tôi chụp thử mà coi và sau thì rõ việc làm của tôi thế nào.

Hay là có thân-bằng quới-hữu xin làm ơn nói lại tôi rất mang ơn.

Nay kính.

DENTIFRICES THUỐC ĐÁNH RĂNG BÉNÉDICTINS DE SOULAC LÀM BA

Thuốc Bénédicte de Soulac (thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột, hay là xà-bông) là một thứ thuốc đánh răng, hiệu quả rất hay với miệng người. Thuốc này làm cho răng được trắng trong làm cho nếu tình-khiết diệt cả loại vi-trùng sâu răng.

Thuốc Bénédicte của người Langsa chế ra mà các nước đều ưa dùng.

CỘT TRÀM VÀ CỤ TRÀM

Kính cùng Lục-châu chú quân-tử rõ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Cẩ-công Trâm và Cẩ-công giá, dài vẫn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ăn nên nhà, hay là đóng cơ cũng được như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào, xin việc thư cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính
TRẦN-TẤN-TÀI
Marchand de bois à Rạch-gia.

BÁN TÀU HƠI

(CANOT AUTOMOBILE)
Định giá là 2.000 đồng

Có một chiếc tàu hơi (Canot automobile) kiểu Doris còn mới tốt, đóng bằng cây giá-ti, dài 6 thước 7 tấc, máy mô-tơ (moteur Peugeot 12 H.P.); trong khoang tàu sắp đặt coi rất đẹp; có máy chạy đèn hơi (Acétylène), có buồng (dài 3 thước, ngang 2 thước 4 tấc), và có ghế chạy dài theo 2 bên, trên ghế có lót nệm, ngồi được 12 người. Bè thám hạ tàu (từ lượng tới mặt nước) được 4 tấc, chạy 7 nơ (noeuds). Định giá bán là hai ngàn đồng. Sẽ gửi hình-chụp tàu này cho những người muốn hỏi đặng coi cho rõ mà mua. Xin đi nơi quán nhựt-báo Nông-cổ Min-dam, hoặc viết thư hoặc điện nghị.

TIỆM HIỆU THÁI-BÌNH

ở TÀI ĐƯỜNG COLONEL BOUTONNET SỐ 136
Ngang nhà giầy xe lửa Mytho và Biền-hòa
SAIGON

Tiệm tôi có bán đủ thứ hàng Tàu và hàng Bắc, cẩm-châu, cẩng-xá, lược-lông, vãn, nho, xuyên, lách, vãn vãn, có đủ thứ rượu Tây, bán sỉ và bán lẻ. Có đủ thứ bánh hộp, đồ hộp và đồ gia vị, thuốc hút và y-dược Langsa.

Liệt vị Tôn-bàng cùng quí-khách trước khi lên xe, xin ghé lại tiệm tôi, hoặc dùng rượu giải lao, hoặc dùng café hay là điếm-tâm mà chờ xe chạy, tôi sẽ sắm sẵn chỗ ăn chỗ ngồi rất nên tình khiết, xin đồng-bang chiếu cố, tôi cảm bội chẳng cùng.

MAI-VĂN-LƯỢC.

NAM-THÀNH-CƠ CÔNG-TY

Đại lý cơ xưởng Hué-kỳ bán các thứ máy sau đây

- 1. Máy xay lúa ru gạo trắng số 1, mỗi giờ xay từ 4 tới 6 tạ, giá chào: 3.000 \$.
- 2. Máy xay lúa ru gạo trắng số 2, mỗi giờ xay từ 2 tới 3 tạ, giá chào: 2.000 \$.
- 3. Máy xay bột mì, 16 mã lực, và máy chà. Mỗi giờ chày đều khi từ 0\$06 đến một cái mà thôi.
- 4. Máy xay bột tay: 500 \$.
- 5. Máy chày đều khi 16 mã lực, mỗi cái riêng, giá là 1.600 \$.

5. Máy ép dầu, xay đậu, ép sữa làm đường, máy đem nước lên ruộng, máy đèn khí, máy tàu sà-lốp, v.v. Song chưa biết giá chắc. - Chúng máy lại Sài Gòn chủ mua mua cho bốn hiệu đến nhà ráp máy và thử cho các việc hoàn tất, thì phải chịu chút phí phí lộ và nhơn-công. Xứ nào không có điện-khí thì phải dùng máy chày đều, hoặc có-gie (chaudière) chạy củi hay là trấu.

Xin hãy viết thư hoặc đến bưu hiệu mà thương nghị. Giá định đó là rất rẻ, không có hàng nào bì kịp, nên bốn hiệu tưởng có lẽ các nhà cư phủ sẽ giúp đỡ hàng, cho mau thành tựu.

Nay kính. LÊ-HỮU-NÊN

Directeur de la Compagnie, 213, rue d'Espagné, Saigon.

PHÚ-TOÀN

19, rue Amiral Courbet, 19 HALES CENTRALES-SAIGON

Kính cùng các Ông, các Bà; tiệm tôi để hiệu PHÚ-TOÀN mới lập tại đường Amiral Courbet, môn bài số 19; có bán đủ thuốc tây của Thượng-Đàng Dược-Phòng G. RENOUX và thuốc Thượng-Hải. - Đã bán y giá nhà thuốc mà cách tiếp rước rất cung kính khiêm nhường theo lệ phép Annam.

Xin các Ông, các Bà thừa bước đến tiệm tôi trước là mua vật dụng sau giúp đỡ-hàng cho thanh vượng cuộc thương-mại. Tôi cũng sẵn lòng như thuốc tây các ông các bà muốn hỏi cách dùng nêu vị nào tôi thông hiểu, thì tôi hết sức vui lòng mà bày tỏ. Ban đêm có việc cần dùng kêu cửa tôi cũng vui lòng buồn bán.

Tiệm tôi cũng có bán đủ thứ rượu Langsa: rượu chát, đồ hộp (Conserves alimentaires), Bánh mì hộp, sữa bò, thuốc hút và Cigares. - Giày, nón, khăn, vớ. - Dầu thơm, savon thơm, savon Marseille, hàng Tàu, sách vở, thơ tuồng, truyện quốc-ngữ và giấy, viết, mực cho học trò. Như trong Lục châu chư quốc-tử có cần dùng môn chi thì chịu khó viết thư lập tức tôi thì hành chẳng sai.

Nay kính.

NGUYỄN-VĂN-TING Chủ tiệm.

清 NGUYỄN-VĂN-MIT 香 110, Rue d'Adran, 110, SAIGON

Kính cáo cùng chư quý-hữu đặng rỏ. Nay tôi mới mở một cái tiệm bán nón Langsa đủ thờ, kiểu lớn nhỏ và đủ thứ màu thật tốt nhất hàng, tại tiệm tôi có một người làm giấy bán nón rất khéo và ăn rẽ hơn các nơi. Xin quý-hữu đời gó� ngọc đến tiệm tôi chơi, trước là coi cho vừa lòng, sau giúp giúp cho đóng-ban. Xin quý-hữu vui lòng đến xem thì rỏ.

Như quý-hữu ở các nơi có muốn mua đồ thì gởi thư cho tôi thì tôi sẽ gởi đồ lập tức.

MỸ KỸ

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc, số 16

NGANG NHÀ HÀNG MOTTEI, SAIGON

Kính cáo cùng quý khách đặng hay, tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch đá xanh Tonkin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, sắt thau bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá mẫu hiệu, vân vân... Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sưa vô bổ, nước thuốc, mực Tàu, viết chỉ than, họa biền liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU chủ khai.

QUỲNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU

Số 20, đường Amiral-Courbet (CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, củi, nước-mắm, tìm, cám, trà-ớt, trà-tàu, thuốc hút cũng các vật dụng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rỏ-g nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gởi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay là muốn dùng cơm thặng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thong thả xin chư ông ghé chơi một phen thì biết.

怡 A-KONG 生

Tiệm may ở tại đường Duperré, số 87

SAIGON.

Tiệm tôi lập từ 45 năm rồi, ở ông già tôi lập đến đây, tôi thế cho ông già tôi, may đủ các thứ quần áo theo kiểu Langsa và kiểu Hồng Mao, hoặc nữ hoặc vải bố Tây đủ các thứ. May đã mau mà giá lại rẻ hơn các tiệm khác. Xin chư ông hãy đến tiệm tôi, đặt thử và món, thì tôi cũng sẵn lòng tiếp đãi ư-ở.

A-KONG kính cáo.

Tiệm khắc con dấu

Kính trình chư quý vị tôi có lập tiệm khắc con dấu đồng và má thung (timbre cuivre et caouichouc) bằng đồng, chạm mộ bia đá cẩm thạch đá mã (pierres tombales), lại có họa hình chơn dung đủ kiểu vân vân. Chư vị muốn dùng kiểu nào xin gởi thư cho tôi thì tôi sẽ hết lòng làm cho vừa ý và tính giá thiệt rẻ, tôi rất đội ơn vô cùng.

Vente d'articles du Tonkin

Có bán các thứ hàng bắc, lụa-xuyến, the, lĩnh, hàng-sa, lụay lông, đồ đồng, đồ thau, vân vân.

NGUYEN-CHI-HOÀ GRAVEUR

42, Rue Amiral-Dupré. - Saigon

E. POURTOU

Đường Amiral-Dupré, số 33 đến 39 SAIGON

Bán rượu chát đỏ, trắng hiệu Médoc, hiệu Bordeaux, hiệu Bergerac, hiệu Fronsadais, hiệu St-Emilion, hiệu Beaujolais, và hiệu Bourgogne.

Có phân giải rõ ràng chứng cứ rằng không có pha rượu mạnh, ai muốn tranh bán không nổi, vì rượu tôi mà giá lại rẻ.

ĐỒN HIỆU SAI TRÈ ĐEM ĐẾN NHÀ

Đồn hiệu có làm từ giao kèo với sản chủ vườn làm rượu có trồng tại xứ Médoc, và bây giờ vườn có danh ở xứ Bordelais. Kina Pólale Goudron Robert khai vị tiêu có danh và hiệp theo phép vệ sanh hơn hết.

Rượu-San-banh, rượu bột cốt San-banh, rượu chát, thượng mỹ tiêu hiệu Bordeaux, hiệu Bourgogne và rượu ăn bán rất nhệ nhàn.

TRONG LỤC CHÂU AI MUỐN MUA SẼ CÒI ĐEM CHO SONG CHỮ XUA PHẢI CHỊU TIỀN SỞ PHÍ

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106 ngang Gare xe lửa nhỏ Saigon-Coup, tại chợ mới Saigon.

Bán rượu rây và sữa xe máy, dầu essence và dầu alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẽ.

Quý-quan. Quý khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua gởi, niêm kỹ lưỡng gởi tới chỗ ở máy ông.

HỒNH-TRÚ-KH.

LỖI RAO

Kính cùng tôn hặng'quan khách đặng hay: Nhà ngũ hiệu ĐƯƠNG-HƯ-VINH-PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn bài 53, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh anh, để rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẽ hơn, lại gần gần chính Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thì ăn một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi lẽ hiển kính sĩ là thế nào.

ANTOINE BÀU, đôn kính, No 53, Amiral Courbet.

TIỆM Trương-vân-Hanh SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lĩnh thiệp mượn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hòa, tan, ô, ky-yên, Tân-gia, hạ-thọ.

Khả đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng, bán mới và bán cũ vô ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thư cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gởi contre remboursement nghĩa là đóng học tại nhà thơ mà hàng đồ.

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ Prix-courant.

TRƯƠNG-VÂN-HANH,

chủ khai.

ĐÔNG ÂM TỰ VỊ

Có phụ thêm những từ không phải đến âm mà khó viết

DICTIONNAIRE DES HOMONYMES ANNAMITES

Accompagné d'un appendice comprenant tous les mots officiels à écrire

PAR **Nguyễn-văn-Mai**

Professeur d'Annamite au Collège Chasseloup-Laubat
Membre du Comité de Fortification de l'Enseignement indigène de Cochinchine.

Trong sách này có đủ những chữ khó viết, hoặc chữ Đông âm cũng chữ không nhằm Đông âm, mà phải viết hỏi hay là ngã, hoặc viết đ hay g ở trước, e hay là t có g hay là không g ở sau.

Như có lời châu thị của quan Đốc học chính, ngày 31 Aout 1916, dạy rằng: « Đem các khoa thi tới đây, thì trong những bài học về tiếng Annam quan giám khảo chấm có hết sức nghiêm. Vậy nên tôi nguyện ý dọn bầu thầy, ngõ hầu giúp các trẻ viết chữ quốc-ngữ cho đúng theo Tự điển Gômbret và Paulus Của. Hễ có nghi ngại chữ nào, lật quyển này ra mà coi, thì viết không sai.

Bán tại tiệm Quyên-Mỹ, 30, rue Amiral Courbet (Cay Đồn-thành mới) và các nhà in và bán sách Annam tại Saigon.

SÁCH GIA PHO

(L'arbre Famille)

Bộ biên chép tên ông bà cha mẹ, vợ, con v.v. các đều quan hệ trong gia đạo 30-trương, giấy thượng hạng, bìa dày, có nhiều dấu rất hữu ích nên biết.

Giá bán lẻ..... 0\$40

Ở xa mua gửi recomandé... 0\$50

Mua bán lại (đây là mua ít)... 0\$32

Còn mua nhiều cho 30%.

Mỗi nhà nên mua 1 cuốn

bán tại tiệm **QUANG-HUY,**

54, rue Viénot-Saigon

chính

HÔTEL DE FRANCE

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

157, Rue Catinat, SAIGON

Lâu nay ai ai cũng biết chỗ nhà **Hôtel de France** là một cái lâu ba tầng cao lớn nguy nga, nay cái hiệu lại là « **Nam-Việt Khách-Lầu** » có 63 cái phòng rộng lớn sạch sẽ mát mẻ vô cùng, để cho lục-châu chư-quan-tử nghỉ ngơi trong khi có dịp phải đến Saigon. Phòng thì phân làm hai hạng: hạng nhứt và hạng nhì. Lại có sân phòng riêng rộng rãi, để cho vị nào có đam vợ con theo đông, ở chung một phòng cho thuận tiện. Hoặc có muốn giải lao, thì có sẵn các thứ rượu tây ngọt ngon tiêu tử. Bàng muốn dùng cơm hoặc Tây hoặc Nam, thì bữa-hiệp cũng sẵn lòng tiếp đãi.

Phòng cho mượn ngày thì từ 1 \$ 00 đến 1 \$ 50. Nếu vị nào muốn mượn tháng, thì từ 15 \$ 00 đến 20 \$ 00.

Cái xin chư ông chiếu cố, đến nghỉ thử một phen, chắc sao chư ông cũng vui lòng tại chi.

NAM-ĐÔNG-LỢI

55, Rue Viénot, Saigon

Hiệu **NAM-ĐÔNG-LỢI**, là của hàng Annam của hội Nam-kỳ Co-từ-phương-chức-công-ty, lập ra mà bán đủ các thứ.

Hàng-Hào.

Hàng-Tàu. — Hàng-Tây.

Nón caques, Valises.

Bộ may mùng Annam dệt rẽ và chằm.

Ông sọc thau, sục bạc, ở tron, ở chạm vân vân.

Vòng gai, trà ướp sen, ướp thủy-tiên.

May quần áo Annam.

May áo quần Tây; đồ trắng, đồ kaki, áo chemises, blouses.

Bán thiệt giá — may mau ăn công rẻ — có mượn được thợ giỏi.

Xin mời quý khách đong-bang tới xem chơi.

BUI-QUANG-CHIÊU.

NỮ-CÔNG-THẠNH

Băng. — The. — Lược-lông.

Lương. — Sa. — Là. — Nhiều.

Lãnh. — Xuyên. — Hàng-tàu.

Nhứt-bồn. — Hàng-Tây.

Bán tại tiệm **Nữ-công-Thạnh** của **Mme Trần-quang-Nghiêm** tại chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Có thợ may khéo. — Tiệm đáng tin.

Hàng tốt. — Giá rẻ.

Đèn khí. — Từ năm đến lập sắp lên.

Đèn khí ngọn lửa trắng.

Từ 50 đến lập sắp lên.

Giấy và Đồ phụ tùng về việc đèn khí.

Màn sòng dầu lửa và dầu sáng.

Bán sỉ và bán lẻ

Tại tiệm Lục-tinh Khách-lầu của **M. Trần-quang-Nghiêm.**

Saigon, đường Espagne số 84.

Giá rẻ hơn các nơi.

PNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

BÁN SỈ

BÁN LẺ

Ngôi viết « Sans rivale » hình giống thứ Sergeant Major, mỗi hộp 144 ngói, 12 hộp 6\$70. — 144 hộp 77\$00.

Crème đánh giày đen và vàng 12 hộp nhỏ 0\$43. — 12 hộp lớn 0\$75.

Sách mới: « Tinh hải-nhứt trích » (chuyện đời nay) trọn bộ 2 cuốn mỗi cuốn 0\$30.

Giấy viết thơ: mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu « Toile Superfine » 12 hộp 9\$85.

Giấy viết thơ: mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu « Idylle » 12 hộp 9\$80.

Giấy viết thơ: mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu « Cosette » 12 hộp 8\$55.

Bao thơ vàng thứ thượng 3\$00 một ngàn cái.

LÝ-NỮ-DU,

24-25, Quai Piquet, Pnom-Penh,

VUA LỚN TRÚ ĐỒ VẬT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÀNG MOTTET VÀ CÔNG-TY

H. BLANC và HAUFF

Đường CATINAT, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thông và ra ve)

EAU DE TOILETTE NATURELLE

Perrier

WITH WHISKY, BRANDY, WIGER, LIQUEUR

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và ve ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như sữa nhà ra

SỮA BẮC NGỢI CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condense

Sữa sữa béo lớn

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hát thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERWOOD, viết rõ ràng lắm.

Bijouterie Saigonnaise

Tiệm MINH-THÀNH HÓA BÁN ĐỒ NỮ-TRANG
23, Rue Schroeder, 23 — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư quý-khách đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kim-thời, rất nên xinh đẹp ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ Lớn: Ấm-Phước-Thị-bình (Đường Nguyễn-Trung) số 184, tên danh B hàng

cháo-mới, nên tôi thường hiệu ý quý-bà quý-cô ưa dùng đồ nữ nhân và nữ-mỹ.

Từ khi tôi mở ở cửa tiệm này đến nay cũng nhờ ơn quý-bà chi-êu cố cho người đồng-bang nên việc, tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp-hàng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay mới,

Minh-thành-Hóa bán đồ Nữ-Trang.

Ông Lê-văn-Vô

Là Lương-y cựu của Nhà-nước, học tại trường-lâm-y-viện bên tây (Alger) đã có coi coi nhà thương bên tây và Annam được 35 năm. Trị đã chứng bệnh trong nước Nam. Ai muốn uống thuốc xin tới tại nhà ở Dakao, đường Paul-Bert số 43, đường-rạp hát của ông Đốc-phủ-Kiệt.

NHÀ IN VÀ NHÀ BÁN SÁCH J. VIỆT

59, rue d'Ormay, — Saigon

Nhà in này lập ra đã hơn 10 năm rồi, in đủ các thứ các kiểu, có lãnh in ở tại kho sách Nhà-nước và các Sở Tham-biên. — Có đóng bìa sách đủ kiểu, rất khéo rất đẹp. — Có in đủ các thứ thiệp quan hôn tang tế, nhiều kiểu nhiều màu hoa hoè rực rỡ, mà vàng cũng đẹp. — Vay xin Lục-châu chư-quan-tử, có cần dùng viết chỉ, hãy đến tiệm tôi, tôi sẽ làm mau mắn mà tính giá lại rẻ. — Tiệm tôi cũng có bán đủ Thơ, Tướng, Truyện, Sách.

LỜI RAO CÁN KIẾP

Luôn dịp tôi kính cho Lục-châu chư quý-ông rõ, nhưn tôi thấy đương thời buổi này mấy nơi rầy bãi xa chốn thị thành, ít có thấy thuốc hay cho nên có nhiều khi người ta rồi bị bệnh cấp ngặt, không biết thầy đâu mà ruốc cho kịp, phải bị hiểm nghèo. Nay có ông Nguyễn-tân-Hung nguyện ý mà làm ra một cuốn sách hiệu là: KINH NGHIỆM LƯƠNG PHƯƠNG, NGUYỄN KHOA CẤP CỨU, có phụ thêm nhiều bài thuốc nam, cứu cấp rất thần hiệu, để giúp đồng bạn trong cơn nguy cấp.

Vậy xin Liệt-vị hảo tâm mua lấy để dành, hoặc trong xóm có ai rồi bị bệnh hiểm nghèo, coi theo đó mà cứu người, ấy cũng là một đức đại hữu tâm đức.

Định giá mỗi cuốn là..... 0\$50

Lục-châu quan cố, như vị nào muốn mua xin cứ gửi thơ cho nhà in tôi, hiệu là: J. VIỆT, rue d'Ormay, Saigon.

J. VIỆT chủ